

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, letočno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, letočno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Iz volilnega gibanja v dravski banovini

V dravski banovini so organizacije JNS že izvršile svoje kandidature. Izbrale so može, o katerih sodijo, da bi najbolje mogli zastopati narod v skupščini ter jih predložile nosilcu liste gospodu Jevtiču. S tem so izvršile svojo politično dolžnost in izrekle svoje mišljenje. Kdo od predloženih kandidatur bo sprejet na Jevtičevo listo, je seveda odvisno od končne odločitve nosilca samega.

Pogajanja s skupino g. dr. Gosarja, ki je zapustila klerikalce, so po časopisnih vesteh pred zaključkom. Skupina g. dr. Gosarja bo kandidirala menda v osmih srezih. K tej skupini pa ne spada mariborski g. Vesenjaj, ki vodi posebno akcijo. Prijatelj g. dr. Gosarja nameravajo, kakor se v njihovih vrstah zatrjuje, kandidirati v srezih Mariboru, Konjicah, Prevaljah, Šmarju, Kamniku, Kranju in Krškem in menda tudi v Ljubljani in v Novem mestu ali pa Črnomlju. Koliko imajo pristašev, se seveda ne dá reči.

MINISTER G. DR. MARUŠIČ BO KANDIDIRAL V LOGAŠKEM SREZU.

Te dni se je vršil na Rakeku volilni sestanek, kateremu je prisostvoval senator g. Pucelj. Po njegovem poročilu se je sestavil volilni odbor, kateremu predseduje g. dr. Pušenjak. Gg. Meden, Tavčar in Remžgar so na o predlagali, naj se v imenu vseh navzočnih ponudi logaški mandat ministru gosp. dr. Marušiču s prošnjo, da vzame kot namestnika enega izmed poprej prijavljenih kandidatur, gg. Lenarčiča, Tavčarja ali Remžgarja. G. Pucelj je izjavil, da bo g. doktor Marušič sprejel kandidaturu v logaškem srezu tem rajši, ker mu je ta srez kot Primorcu najbližji. G. minister bo, je rekel g. Pucelj, sicer kandidiral tudi v Ljubljani in v celjskem srezu, toda obdržal bo logaški mandat.

G. BENKO NE KANDIDIRA VEČ.

«Murska Krajina», glasilo dosedanjega narodnega poslanca za srez Mursko Soboto gospoda Josipa Benka, objavlja pismo, v katerem g. Benko izjavlja, da pri sedanjih volitvah za narodno skupščino ne namerava več kandidirati. Kot razloge navaja «Murska Krajina» družinske razmere in obsežno podjetje, ki ga namerava g. Benko preurediti. G. Benko se v pismu zahvaljuje svojim volilcem in vsem, ki so mu šli na roko pri izvrševanju poslanskega mandata, ter objavlja, da bo tudi še v naprej podpiral vsako dobro delo za povzdigo prekmurskega ljudstva. Kakor se zatrjuje, bo kandidiral namesto gospoda Benka sedanji murskocoboški župan g. Geza Hartner.

SKOFJA LOKA ZAHTEVA SVOJEGA KANDIDATA.

V Škofji Loki se je vršil volilni sestanek, kateremu se je udeležil tudi g. Pucelj. Na sestanku je bilo sklenjeno, da bo zahteval škofješki

sodni okraj postavitev kandidata iz škofješkega območja.

KANDIDATURE V KOČEVSKEM SREZU.

Iz Kočevja poročajo, da dosedanji poslanec tega sreza senar gosp. Ivan Pucelj ne bo več kandidiral za kočevski srez, pri letošnjih volitvah pa jih bo več, najbrž trije. Kot kandidati se imenujejo v prvi vrsti kočevski odvetnik in banovinski svetnik g. dr. Sajovic, banovinski svetnik g. Ivan Arko iz Ribnice in predsednik Slovenskega lovskega društva ljubljanski odvetnik gospod dr. Lovrenčič. Kot namestniki pa se med drugim navajajo župan g. Ivanc iz Sodražice, odvetnik g. dr. Lavrič iz Ribnice, voditelj kočevskih Nemcev g. dr. Hans Arko iz Kočevja in profesor g. Peterlin tudi z Kočevja.

VOLILNI POLOŽAJ SKOZI «DOMOLJUBOVE» NAOČNIKE.

Zadnji «Domoljub» piše:

«Kakor se čuje, bo minisrski predsednik gospod Jevtič do srede marca pregledal ves volilni material in odločil, koliko kandidatov in katere sprejme na svojo listo. Doslej je priglašeni nad 7000 kandidatov. Glavno besedo pri državni kandidaturi ima ministrski predsednik gospod Jevtič. Za njim ima odločilno besedo v Sloveniji ministar g. dr. Marušič, odnosno glavni agitacijski odbor za Jevtičevo listo, ki sestoji v glavnem iz pristašev bivše Samostojne kmetijske stranke.»

Dalje pravi «Domoljub» v svojem političnem pregledu: «Nov dnevnik začne bač izhajati v Ljubljani. Zastopal bo sedanjo Marušič-Puceljevo politično smer. Pred volitvami se število dnevnikov in časopisov sploh vselej pomnoži. Po volitvah pa volilni časopisi radi ugasnejo.»

«Domoljub» nazadnje prinaša tudi odlok škofa g. dr. Rožmana o kandidiranju duhovščine: «Tudi ljubljanski škof dr. Rožman je izdal odlok, s katerim prepoveduje duhovnikom svoje škofije kandidaturu na katerikoli kandidaturi listi za narodno skupščino. Odlek se seveda ne tiče upokojenih duhovnikov.»

TRIJE KANDIDATI V METLIŠKEM SREZU.

Na izredni skupščini sreske organizacije JNS pod predsedstvom predsednika sreske organizacije g. dr. Julija Kopiniča je bilo sklenjeno, da se pretvori sreski odbor JNS v začasni sreski volilni odbor, vsi odbori občinskih organizacij pa začasno v občinske volilne odbore. Pri razpravi o kandidaturah so bili predlagani trije kandidati: dosedanji poslanec g. Dako Makar, metliški župan g. Ivo Malešič in banovinski svetnik gospod Bajuk. Vsi trije kandidati bodo predloženi nosilcu državne kandidature liste.

DR. TOPALVIČ NOSILEC SOCIALISTIČNE KANDIDATNE LISTE.

Dne 5. t. m. je bil v Beogradu sestanek odposlancev socialističnih organizacij iz vse države, ki je razpravljal o vložitvi socialistične kandidature liste. Sklenjeno je bilo, da postavijo socialisti samostojno državno kandidaturu listo, katere nosilec bo dr. Zivko Topalović. V osrednjem volilnem odboru bosta predstavnika liste: strokovni tajnik iz Beograda Bogdan Krekić in kovinar iz Zagreba Adolf Kunčić; kot namestnika pa novinar iz Maribora Viktor Eržen in mizar iz Sarajeva Peter Medić.

Kakor poročajo iz Maribora, so prijavljene do sedaj za Topalovičevo socialistično listo naslednje kandidature v dravski banovini: za srez Maribor levi breg g. Petejan, za srez Radovljica g. Čelesnik Ivan, tovarniški delavec na Jesenicah, in kot namestnik Kralj Ignac, tovarniški delavec z Javornika; za srez Laško g. Klenovšek Jakob, župan v Trbovljah, in kot namestnik Malovrh Karel, župan v Hrastniku.

KANDIDATI ZA SREZ MARIBOR LEVIBREG.

Te dni je bilo v Mariboru posvetovanje širšega volilnega odbora sreske organizacije JNS za srez Maribor levi breg. Predsedoval je gospod dr. Gorišek, navzočna sta bila tudi župan gospod dr. Lipold in banovinski svetnik g. Janžekovič. Ker je medtem g. Lukačič sprejel kandidaturu za ljuomerski srez, je sestanek soglasno odobrili za levi mariborski srez naslednji kandidatski predlog: banovinski svetnik g. Ivan Janžekovič in državni tožilec v p. g. dr. Jančič kot kandidata, strokovni učitelj gosp. Ivan Robnik in obrtniški zastopnik g. Miha Vahtar kot namestnika. Po seji volilnega odbora JNS se je vršilo posvetovanje mečanega volilnega odbora. Na tem posvetovanju je g. dr. Šnuderl sporočil, da je večerogovec g. Pintar postavljen za predsednika glavnega volilnega odbora za mariborsko volilno okrožje in da se bo napravil še en volilni odbor za srez Maribor levi breg. V ta volilni odbor so poklicani med drugim gg. Kazafura, Mauer, dr. Šnuderl, dr. Rozina in drugi, skupaj 10 članov.

ZA LJUTOMERSKI SREZ BOSTA PREDLOŽENA DVA KANDIDATA.

Te dni se je vršil v Ljutomeru volilni sestanek za določitev kandidata na Jevtičevo listo. Večina navzočnih je bila za kandidaturu gospoda Lukačiča, toda pri glasovanju so se odposlanci iz Apaške kotline v mnenju, da g. Lukačič kandidira tudi v Mariboru, izrekli za g. Skuhalo. Od štirih prijavljenih kandidatov sta dobila gospod Lukačič z namestnikom g. Kovačem iz Strigove 47, g. Skuhala z namestnikom dosedanjim poslancem g. Zemličem 53 glasov. Kot kandidata za ljuomerski srez bosta torej sporočena nosilcu liste g. Jevtiču gg. Skuhala in Lukačič.

ŠE EN KANDIDAT V ŠMARSKEM SREZU.

Iz šmarskega sreza poročajo, da je prijavil svojo kandidaturu tudi g. Anton Bračun, kmetovalec in poslovodja pošte v Zagorju pri Pilšanu.

ZIVAHEN VOLILNI SESTANEK V NOVEM MESTU.

Na volilni sestanek v Novem mestu je prišlo toliko ljudi, da se je pretvoril v shod. O političnem položaju je poročal g. dr. Marušič. Poleg dosedanjih, že znanih treh kandidatur gg. doktorja Režka, Klinca in Bulca, je bila predlagana tudi kandidatura gosp. Karla Šterbenka, učitelja meščanske šole.

DRAVOGRAJSKI SREZ.

V Dravogradu je bil sestanek sreskega volilnega odbora, ki je razpravljal o kandidaturah. Dosedanji poslanec inž. Pahernik se je zopetni kandidaturi odpovedal. Pri glasovanju je od 65 oddanih glasov dobil 49 glasov g. Karel Doberšek, šolski upravitelj.

KANDIDATURE V PTUJSKEM SREZU.

V nedeljo dopoldne je bila na volilnem posvetovanju v Ptuj živahna razprava o kandidaturah za ptujski srez. Poleg kandidature dosedanjega poslanca g. Lovra Petovarja, ki je bila postavljena na nedavni skupščini sreske organizacije JNS, so bili kot kandidati prijavljeni še posestnik iz Ptuja gosp. Ludovik Sagadin, bivši minister profesor g. Vesenjok in banovinski svetnik g. Franc Šolar iz Zlatoličja. Pri glasovanju po listkih so dobili g. Petovar 19, gg. Šolar in Vesenjok po 13, g. Sagadin pa 8 glasov.

KANDIDATURE V LITIJSKEM SREZU.

V nedeljo se je vršil v Litiji zbor širšega sreskega volilnega odbora za srez Litijo, da se določijo kandidature. Skupščino je vodil predsednik sreskega volilnega odbora banovinski svetnik g. Gvidon Birola, ki je takoj v uvodu izjavil, da on ne sprejme kandidature. Za kandidature litijskega župana g. Frana Lajovica se je izreklo sedem občin (Polšnik, Litija, Kresnice, Sv. Križ, Krka, Stična in Višnja gora), za ponovno kandidaturu dosedanjega poslanca g. Mravljeta dve občini (Veliki Gaber in Št. Lambert), na kandidaturi g. Birolle sta vztrajala občina Zagorje ob Savi in krajevni volilni odbor Loke. Volilna odbora za občini Št. Vid in Smartno nista podala izjave, volilni odbor Vače se je izjavil za vse štiri predlagane kandidate, to je za gg. Mravljeta, Birollo, Lajovica in Strmana, Trebeljevo pa za gg. Mravljeta, Birollo in Strmana.

V soboto 9. t. m. se je vršil v Ivančni gorici sestanek okrajnega volilnega odbora za sodni

okraj Višnja goro. Navzočna sta bila tudi dosedanji poslanec g. Mravlje in lijski župan gospod Lajovic. Zastopniki okraja so soglasno sklenili, da morata biti med kandidati, ki jih naj postavi sreski volilni odbor, g. Birola ali pa g. Lajovic.

KANDIDAT ZA ČRNOMELJSKI SREZ.

Iz Črnomlja poročajo: Župani in člani volilnega odbora za črnomeljski srez, ki so se udeležili volilnega shoda ministra g. dr. Marušiča v Novem mestu, so se tam sestali in sklenili razglasiti za kandidata črnomeljskega sreza banovinskega svetnika g. Evgena Lovšina, direktorja tvrdke «Rude in kovine» iz Ljubljane.

LAŠKI SREZ.

Na sestanku sreskega volilnega odbora za kandidaturu listu g. Jevtiča v Laškem je bil soglasno predlagan za kandidata g. Roš Nande iz Hrastnika, za namestnika pa g. Štruc Jakob, rudar iz Trbovelj.

POSLANEC SPINDLER NE KANDIDIRA VEČ.

Izredna sreska skupščina JNS v Šmarju pri Ješah je z večino glasov postavila zopetno kandidaturu dosedanjega poslanca gosp. Vekoslava Spindlerja. Te dni pa je sprejela sreska organizacija JNS v Šmarju od g. Spindlerja dopis, v katerem jemlje sklep skupščine na znanje kot izraz zaupanja, vendar pa izjavlja, da kandidature ne sprejme.

KANDIDATNI PREDLOG ZA SLOVENJGRAŠKI SREZ.

V nedeljo dopoldne je bila v Slovenjgradcu izredna skupščina JNS s pritegnitvijo odposlanec Narodne strokovne zveze in Obrtnega društva. Na predlog predsednika mestne občine g. Ivana Rojnika je bila soglasno sklenjena kandidatura g. Leopolda Kopača, šolskega upravitelja v Slovenjgradcu. V slovenjgraškem srezu je prijavil zopetno kandidaturu tudi dosedanji poslanec g. dr. Bogomil Vošnjak.

Na Češkoslovaškem hočejo povečati hmeljske nasade

Cene lanskega hmelja na Češkoslovaškem so bile prav lepe in se še zdaj drže med 70 in 80 Din. Zato njihovo časopisje mnogo razpravlja o tem, ali naj bi se nasadi še povečali. Za zmerno povečanje nasadov je tudi predsednik češkega odseka Hmeljarske zveze v Žatcu g. Černy, ki piše v nekem listu med drugim:

«Hmeljarji vlagajo prošnje za povečanje hmeljnikov, kakor predpisuje to zakon o urejevanju hmeljske površine, iz vrst izobražencev pa se čujejo kliči za še večjo omejitev. Češkoslovaška mora izvoziti nad dve tretjini vsakoletnega pridelka in mora biti hude boje s konkurenco in proti ukrepom tujih držav. Ena pot bi držala k pravilni ureditvi površine hmeljskih nasadov: mednarodni dogovor vseh hmelj pridelujočih držav, da bi se uredile s površino tudi cene. To so že poizkušali v okviru srednjeevropskega hmeljskega urada. Nemčija je to vprašanje sprožila. To je bila pa le nemška zvižaja, ki naj bi odrinila konkurenco. Vsi drugi naj omejijo nasade, sami pa jih bodo povečali. Še do 1930. leta

je uvažala Nemčija povprečno po 60.000 starih stotov, danes pa že izvažajo hmelj.

Novi nasadi nam grozijo tudi iz Jugoslavije (tako piše g. Černy), saj dobiva jugoslovanski hmelj nove odjemalce na zapadu. Uvaževati je treba, da daje v Bački že prvoletnik toliko pridelka kakor pri nas drugoletnik. Jugoslavija je tedaj drugi naš nevarni tekmeč.

Vedno sem opozarjal (piše g. Černy) na napore teh tujih hmeljarjev, da nas potisnejo s svetovnega trga, in naglašal, da moramo stremeti ne le za boljšo kakovostjo, temveč enako tudi za množino hmelja boljše kakovosti. Mi moramo sporedno s povečevanjem povpraševanja po našem prvovrstnem zelenem hmelju tudi primerno povečati njegov pridelok. V tem je ključ za rešitev položaja. Omejiti pa je treba slabše kakovosti ali pa vsaj ne dopuščati njihovega širjenja. Tužna ceni prvovrsten hmelj in hoče zaradi tega tudi njegovo zeleno barvo. Umetni ohraniti njegove zelene barve s škropljenjem je zato treba posvetiti vso pozornost. Če ostanemo pri sedanjih

24 FARAONOV DEDIČ

Prav nič niso dvomili, da bo to precej huda preizkušnja za njihovo potrpežljivost. Sovražniki, ki so se skrivali pred oazo, so poslali ujetega Beduina samo na opazovanje. Moral bi bil doznati, kje je taborišče in v kakšnem stanju. Zdaj so čakali, da se vrne. In če ga le predolgo ne bo, bodo napadli.

Tako se je tudi zgodilo.

Puščava je ležala na videz v pokojni samoti, kakor ne bi bila še nikoli pozorišče roparskih napadov.

Kopt Uasif el Hajat in Huda'les sta se morala boriti s spancem, ki obide človeka v takem napetem pričakovanju še rajši in hitreje ko sicer. Sodnik je zlezal za kakšnih dvajset korakov naprej, da bi preiskal okolico.

Izenada se je priplazil nazaj k svojima prijateljema in jima šepnil:

«Prihajajo!»

«Kdo?»

«Beduini!»

«Koliko pa jih je?»

«Ne vem»

«Odkod se bližajo?»

«Z zapadne strani. Mirujta, da bom lahko poslušal njihovo gibanje. Takoj, ko se zasveti plamen v slamnatem kupu, streljajta!»

Spet je poteklo nekaj tesnobnih minut.

Tedaj pa je iznenada počil Sodnikov revolver in ogromen plamen je šinil pod nebo.

Ob njegovem soju so čakajoči zagledali dvajset mračnih postav, ki so stale sredi peska kakor okamenele.

Toda napadalcii so se hitro zavedli, ko so jim zažvižgale okoli ušes krogle zavarovanih brnilcev.

Sodnik je prijateljema še posebej zabičil, naj streljata samo za strah. Kakor je kazalo, so se napadalcii tako prestrašili, da so svoj načrt opustili in se razbežali.

Če bi bil kdo izmed njih ranjen ali celo ustreljen, bi bili njegovi tovariši prisegli, da se bodo krvavo maščevali nad tujci, in naši znanci ne bi imeli miru pred njimi, dokler ne bi bili vseh pobili ali pa sami padli.

Neprestano bi jim sledili Beduini za petami in izrabili vsako količkaj ugodno priložnost, da bi izvršili svoje maščevanje.

Res, ko so postrelili morda tucat nabojev, ni bilo več nikjer nobenega Beduina. Le kriki iz daljave so pričali, da beže, kar jim noge dajo.

Huda'les in Sodnik se nista več utegnila brigati zanje.

Na drugi strani taborišča se je namreč začel tak krik in vik, kakor bi se bližal sodni dan.

Speči gonjači so se zaradi streljanja prebudili in planili kvišku. V slepem strahu so začeli streljati okoli sebe, ne da bi vprašali, ali bo krogla zadela prijatelja ali sovražnika. Ta trušč je zmedel tudi velblode, da so začeli divje opletati okoli sebe. Nekateri so se celo odčrgali in zbežali kakor divji med tiste, ki so bili še privezani.

Res je bila sreča, da so se dali napadalcii tako hitro preplašiti. Pri takšnem razburjenju, kakor je vladalo zdaj v taborišču, bi bil moral vzlic hrabrosti treh voditeljev vsak napad uspeti.

Sodnik je zaklical Huda'lesu, naj pazi na sovražnike. Sam pa je šel s Koptom h gonjačem, da bi jih pomiril.

Toliko, da ni prišel pri tem ob življenje. Eden izmed gonjačev, ki se je pri belem dnevu najbolj bahal s svojo hrabrostjo, je ob njegovem prihodu zakričal, kar mu je dalo grožnjo in ustrelil proti njemu na deset korakov. K sreči se mu je roka tako zelo tresla, da je krogla zgrešila svojo pot in preluknjala Sodniku samo turban. Trenutek nato pa je Sodnik tako sunil gonjača s pestjo v čeljust, da ga je vrglo po tleh kakor izpodsekano drevo. Šele čez pol ure se je zbudil k zavesti.

Sodnik je potem začel svatiti gonjače in jim kričati, naj se vendar pomirijo. Tako so najglasnejši hitro potihnil. Pri tem mu je pomagal človek, na katerega je prej najmanj računal — Senusijec.

Saj menda še niste pozabili mladega moža, ki se je našim prijateljem pridružil v Dahelu in je bil namenjen na videz s pismom v oazo Kufro,

površini hmeljišč ali če jo še celo omejimo, nam grozi nevarnost, da s tem povečamo tek naši konkurenci. To bi značilo začetek konca našega izvoza. Nikakor ne svetujem obsežnega širjenja, kar bi se nam moglo še hudo otepati, sem pa za povečanje hmeljnikov v najboljših legah posameznih okolišev.

Kaj prinese bodočnost, ne ve nihče, vendar pa je letošnji položaj še dosti zdrav, posebno ker ni nikakršnih večjih starih zalog. Če bo nova letina le malo boljša, bomo imeli s prodajo težkoče, in to posebno z drugovrstnim ali celo slabim blagom, ki se v tujini le s težavo proda. Bodočnost ima le kakovostni zeleni hmelj, zato se ne plašimo mu dodati tudi nekaj novih nasadov.»

Tako svetuje voditelj češkoslovaških hmeljarjev. Seveda se bodo po njem ravnali tamkajšnji hmeljarji. Njegov nasvet glede ohranitve barve z vztrajnim škropljenjem naj bi se uvaževal tudi pri nas. Nasvet, da bi se povečala površina, je pa dvorezen nož. Ne verjamemo, da bi bilo pri nas pametno, povečati nasade. Poskrbimo rajši prej za to, da bomo pridelovali lepo zeleno blago. Če to dosežemo, bomo lahko z uspehom tekmovali s tujimi hmeljarji.

Politični pregled

Dne 9. t. m. je imel v beograjskem radiu minister za notranje zadeve Velimir Popović velik govor o delovnem programu vlade,

ki je zbudil splošno zanimanje. Zlasti je naglašal, da je jugoslovenska misel osnova države. Ko je govoril o našem narodnem edinstvu, je navajal med drugim, da je stara Avstroogrška hotela z vojno porušiti ustvarjanje naše narodne misli in svobodo Srbije. Naglašal je veličino šestega januarja, ki je odpravil prejšnji nezdravi strankarskopolični način. Zavest strankarskopoličnega pripadništva so skrbneje gojili od zavesti narodnega edinstva. Glede bistva jugoslovenstva je poudarjal med drugim: Dober Jugosloven je tisti, ki ima v sebi in nosi v sebi Srba, Hrvat in Slovenca, ki mu je enako drago srbstvo, hrvatstvo in slovenstvo in ki vse to izraža hkratu. Jugosloven ni samo dober Srb, temveč je Jugosloven tisti dober Srb, ki je hkratu tudi dober Hrvat in dober Slovenec. Tako pojmovano jugoslovenstvo ni proti srbstvu, hrvatstvu in slovenstvu, temveč takšno jugoslovenstvo te tri

Ta možak je bil edini v vsej karavani, ki je ohranil hladno kri. Prijel je dva gonjača, ki sta se drla v njegovi bližini in ju odvedel k velblodom. Bil je res že skrajni čas, da so živali spet občutile gospodujočo človeško roko. Še nekaj trenutkov in vse bi se bile odtrgale. Potem bi se vsa ekspedicija lahko vrnila v Dahel po nove.

Tako so torej tudi tu preprečili nesrečo, ki bi bila utegnila imeti hude posledice. Toda na spanje niso mogli misliti več ne gonjači ne voditelji. Prvi so zažgali več ognjev — drv so imeli obilo — in sedeli ob njih ter čakali jutra. Pogovarjali so se tiho in se bali.

Sodnik je poslal Kopta nazaj k Hudalesu, sam pa se je vrnil proti svojemu šotoru, kjer je ležal zvezani Arabec.

Nelj je med tem sedela na svojem ležišču in nemirno čakala.

Ni vedela, kaj se prav za prav godi.

Slutila je, da mora biti kakšen napad, ker je slišala strele. V prvem trenutku jo je zaskrbelo zaradi Sodnika, toda ko je kmalu nato začela njegov glas, se je nekoliko potolažila.

Zdaj je prišel.

Najprej je stopil k njej in jo poljubil. V kratkih besedah ji je povedal, kaj se je zgodilo in ji dejal, da se ji ni treba nič bati. Beduini so odgnani in ne bo jih več nazaj. Če pa bi prišli, jih bodo pa že znali sprejeti, kakor se spodobi.

Potem ji je dejal, naj mirno spi, in stopil k Bedumu.

interese med seboj pomirja in združuje v vsakem izmed nas. Naša narodna monarhija z narodno dinastijo, je naglašal g. minister, je poročstvo, da se narodni in državni deli ne bodo razblinili. Ona je okvir, ki zagotavlja državno celoto. Pokojni kralj je bil prvi in popolni Jugosloven, ker je vsak Srb videl v njem dobrega Srba, Hrvat dobrega Hrvata, Slovenec dobrega Slovenca. G. minister je govoril še o potrebi dobre decentralizirane uprave in o medsebojnem spoznavanju in razumevanju ter je zaključil govor, da je treba Jugoslavijo, ki so jo rodila huda in krvava prizadevanja tolikih stoletij, pripraviti in usposobiti za veliko vlogo, ki ji jo je namenila usoda. Bodimo si zmerom in povsod tega svesti.

Hude dneve je preživela prejšnji in ta teden Grčija. Uporniki, ki so razpolagali s precejšnjo vojaško močjo in z mornarico, so hoteli vreči sedanjo vladavino. Zdaj pa je

v Grčiji spet vzpostavljen red.

Vladne čete so v krvavih bojih povsod premagale upornike. Prav tako tudi na Kreti, odkoder je vodja upornikov Venizelos moral pobegniti. Drugi glavni voditelj upora, general Plastiras, je pobegnil že prej.

Iz Budimpešte poročajo,

da se volilna borba na Madžarskem zelo živahno razvija.

Volitve v državni zbor bodo v kratkem in ker je čas za agitacijo kratek, so vse stranke živahne. Kandidate bo postavilo osem do deset strankarskih skupin.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

Ta se je med tem že zavedel. Pozdravil ga je z jezno kletvico in zahteval od njega, naj ga takoj spusti, če si noče nakopati na glavo sovražstva vsega njegovega plemena.

«Le govori še naprej», je mirno odvrnil Sodnik. «Tvojih prijateljev se bojim prav toliko, kolikor šakalov, ki tulijo tam v puščavi. Saj so prav tako strahopetni kakor te živali, ker so po prvem strelu pobrali šila in kopita. Ti pa si ostal tu in svetujem ti, da govoriš z mano vljudneje, sicer se ti utegne primeriti, da te bom moral vljudnosti naučiti.»

«Ali nalašč lažeš ali pa si res tako neumen, da misliš, da bo bežala kopica hrabrih Beduinov pred dvema Frankoma* in peščico khedivovih sužnjev?» je predrzno odvrnil ujetnik. «Če so se moji bratje res umaknili, pomeni to, da so našli boljšo pot, da vas uničijo. Prav dobro vedo, koliko vas je in da ste jim prav tako nepreklicno padli v roke kakor miš podlasici ali kača ježu.»

«Ne gobezdaj neumnosti, da se ti ne bom moral smejati! Ko se je začel boj, si bil nedvomno že pri zavesti in si torej slišal, da je nastal trušč v taborišču šele potem, ko se je streljanje že davno nehalo. Midva, Franka, ki ju tako zaničuješ, nisva zbudila svojih ljudi zato, da bi naju rešili, ampak sva s Koptom sama branila taborišče pred napadom. Tvojih ljudi pa je bilo dvajset in po prvem strelu so zbežali kakor zajci.

* Z besedo Franki označujejo afriški narodi belce.

DOPISI

LJUTOMER. Anglo-jugoslovenska petrolejska d. d. iz Zagreba bo imela v ponedeljek 18. t. m. ob 14. v sadovnjaku Ivane Šumenjakove poizkusno škropljenje z novim sredstvom za zatiranje škodljivcev sadnega drevja. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljutomeru vabi člane in prijatelje umnega sadjarstva, da poizkusu prisostvujejo v obilnem številu. Zatem bo še važno sadjarsko posvetovanje o sajenju in oskrbovanju sadnega drevja.

LOKAVEC PRI CMUREKU. Podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda je uprizorila 3. t. m. poleg ostalih točk tudi šaloigro «Kakršen gospod, takšen sluga». Dvorana je bila nabito polna, in to samih domačinov. Igralci in igralko so sijajno izvedli svoje vloge in ostale točke spreda. Tamburaši so zaigrali nekaj prav posrečenih glasbenih točk. Želimo, da bi nam podružnica, ki je postala pod predsedstvom šoiskega upravitelja g. Ferlinca zelo delavna, priredila še več takih domačih popoldnevov, kar je vpricho bližine meje gotovo pohvalno.

PTUJ. Redna seja pododbora Zveze kmečkih fantov in deklet za ptujsko okrožje se je vršila 3. t. m. v Narodnem domu. Na njej je bilo poleg drugega sklenjeno, da bo v Ormožu tridnevni prosvetno-organizatorični tečaj za dekleta od 24. do 26. t. m. Dekleta, ki želijo ta tečaj posecati, naj se čimprej prijavijo. Po seji je bilo zborovanje kmečkih fantov in deklet iz obstoječih društev in onih, pri katerih je zanimanje, da se društva še ustanove. Zasedena dvorana je pokazala, da se je tudi ptujski srez začel dramiti. Zborovanje je otvoril predsednik Jožko Tomažič,

Zdaj pa lahko sam presodiš, kdo je bolj vreden zaničevanja, midva ali tvoji prijatelji.»

In ker Beduin na te besede sploh ni odgovoril, ampak je le še bolj sovražno pogledal Sodnika, je ta čez nekaj časa nadaljeval:

«Rekel si tudi, da veš, koliko nas je. Zakaj pa si se potem priplazil opazovat? Misliti si moram samo to, da si lagal ali pa da si imel — in to se mi zdi verjetnejše — nekoga v našem taborišču, s katerim si zvezan. K temu si hotel priti, da bi se o vseh podrobnostih glede napada natančno pomenil.»

Sodnik je po teh besedah ostro pogledal Beduinu v oči, da bi videl, ali je njegova sniela trditve morda upravičena.

Možak pa ni pokazal na obrazu niti najmanjše izpremembe.

Zategnil je ustnice in bruhnil iz sebe novo kletvico.

Zdaj Sodnik ni vedel, kaj naj si misli. Ali je bil napad res samo slučajen ali pa je bil ogleduh tako prebrisan, da se ni izdal niti z najneznatnejšo kretnjo.

Uvidel je, da bo vsako zasliševanje nepotrebno in brezuspešno. Zato je vstal in rekel:

«Da ne boš v skrbeh za svojo bodočnost, ti bom povedal, kaj te čaka. S seboj te ne mislimo vleči, ker bi nam bil le v napotje. Jutri zjutraj te bomo razvezali in te pustili, da pojdeš, kamor se ti bo zdelo. To naj ti bo dokaz, da se ne bojimo ne tebe ne tvojih pajdašev.»

ki je orisal namen zborovanja in podal splošen pregled dela mladinskih organizacij. Sledila so poročila zastopnikov društev o njih delovanju. Dr. Rosina je obrazložil pomen naših društev. Banovinski svetnik Šolar se je v govoru dotaknil pobojev in požigov v ptujskem srezu in dejal, da morajo naša društva delati na to, da to odpravijo. Pozdravljaj je naše delo in želel navzočnim pri njihovem delu obilo uspeha. Po prijateljskem pomenku je zaključil predsednik zborovanje in pozval navzočne k vztrajnemu delu.

REMŠNIK. Letos je zahteval zimski sport doslej tri nesreče. Ena mladenka si je pri sankanju pokvarila nogo, dva dečka pa sta se drugače poškodovala. Vsi trije so se morali zdraviti v bolnišnici v Slovenjgradcu. — Zadnji čas je pri nas razsajal vihar, ki je bil tako močan, da je razkril cerkev pri Sv. Pankraciju. — V letošnjem pustu je bilo okdicamih pet parov. — Škoti so že prileteli, a mraz in sneg sta jih spet odgnala. Vsi si želimo pomladi. Živeža že skoro sem primanjkuje. Posebno krompirja nimamo, ker nam ga je mokrota v jeseni vzela. Zdaj ga bomo morali kupovati za saditev. Stiske pač noče biti konec.

SV. BOLFENK PRI SREDIŠČU. V nedeljo 24. februarja je imelo Društvo kmečkih fantov in deklet redni občni zbor. Iz poročil društvenih funkcionarjev je razvidno, da je v preteklem letu bilo kljub denarnim neprilikam društveno delovanje zelo lepo. Imeli smo tekmo žanjic, kolesarsko dirko, tri izlete, tri predavanja in tri igre. Posebno sta delovala dramski in kolesarski odsek. Ustanovljen je bil tudi ženski odsek. V novi odbor so izvoljeni: predsednik Jožko Tomažič, podpredsednik Franček Puklavc, tajnik Jože Mlinarič, blagajnik Franc Dolinšek; odborniki: Lojzika Štamparjeva, Ivica Rauova, Danica Zabavnikova, Stanko Vrbančič, Lojzika Mlinaričeva, Micika Zorjanova in Martin Čurin; namestniki: Micika Trofenikova, Matija Čurin, Angela Kolaričeva in Matija Rotar; nadzornika Rudolf Štampar in Branko Zabavnik. Za bodoče leto se je sestavil obširen delovni program in upamo, da ga bo marljivo vodstvo tudi izvršilo.

Lovska.

Trgovec: «Včeraj sem ustrelil srno.»
 Lovec: «To pa odkritosrčno dvojnimi!»
 Trgovec: «Če ne verjameš, ti prinesem pokazat njeno rogovje.»

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ljubljanskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: volom I. 3.50 do 4. II. 2.75 do 3.50, III. 2 do 2.75, debelim kravam 2 do 3.50, klobasariam 1 do 2, teletom 4.50 do 5.50 Din. Prasci za rejo, 6 do 12 tednov stari, so se prodajali po 100 do 150 Din za rilec.

SVINJE. Na mariborskem sejmu so prodajali: prasce, 5 do 6 tednov stare po 65 do 80, 7 do 9 tednov po 90 do 120, 3 do 4 mesece po 150 do 180, 5 do 7 mesecev po 200 do 280, 8 do 10 mesecev po 300 do 380 in leto stare po 450 do 550, kilogram žive teže po 4 do 5.50, mrtve po 7 do 9 Din.

VINO. Položaj je neizpremenjen. Kupčija se je še poslabšala zaradi mrzlega vremena. Kupujejo se le bolj cenena vina, in še ta v majhnih množinah, vina nad 6 Din pa, kolikor je neizogibno potrebno. Cene pri vinogradnikih se začasno gibljejo za srednja bela in rdeča vina med 4 in 4.75, za boljša med 5 in 5.50, za močnejša sortirana pa med 6 in 8 Din za liter.

HMELJ. V žateškem okolišu na Češkoslovaškem so cene nazadovale na 2300 do 2400 češkoslovaških kron za 50 kg.

Sejmi

- 17. marca: Podčetrtek, Školja Loka (samo za blago), Žužemberk;
- 18. marca: Begunje pri Cerknici, Frankolovo, Krško, Ptujška gora, Poljčane, Rečica ob Savinji, Stari trg pri Poljanah, Trbovlje, Trebeljevo, Št. Vid na Blokah, Velike Brusnice, Višnja gora;
- 19. Ljubno (samo za blago), Štrigova, Črnomelj;
- 20. marca: Bogojna, Dravograd, Ig. Kočevje, Kranjska gora, Sv. Trojica v Slovenskih gorah, Šmarje pri Ješah;
- 21. marca: Rogatec, Sv. Ožbolt, Šmarjeta pri Laškem, Velika Pirešica (Pernovo);
- 22. marca: Grahovo pri Cerknici, Šmartno ob Paki.

Vrednost denarja

Na borzih smo dobili v devizah (z več ujeteto premijo v znesku 28.50 %):

- 1 nizozemski goldinar za 29.75 do 29.89 Din;
 - 1 nemško marko za 17.60 do 17.74 Din;
 - 1 angleški funt šterling za 206 do 208 Din;
 - 1 ameriški dolar za 42.96 do 43.32 Din;
 - 100 francoskih frankov za 289.47 do 290.91 Din;
 - 100 češkoslovaških kron za 183.33 do 184.43 Din;
 - 100 italijanskih lir za 365.38 do 366.47 Din.
- Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem klingeru po 8.67 Din. Vojna škoda se je zaključevala po 372 do 379 Din.

Kratke vesti

— **Kozjerejsko društvo za dravsko banovino.** Pred nekaj dnevi so bila potrjena pravila novega društva in v najkrajšem času sledi ustanovni občni zbor Kozjerejskega društva za dravsko banovino s sedežem v Mengšu. Pogrešali smo res strokovne organizacije kozjerejcev in upamo, da bo novo društvo pripomoglo k izboljšanju gmotnih razmer malega človeka. Namen društva je zlasti širjenje koz sanske pasme, ki se je izkazala za naše kraje za najprimernejšo. Posamezna žival daje do šest litrov mleka dnevno. Za izboljšanje že obstoječe kozjereje to društvo nabavilo nove živali, ki jih bo razdelilo brezplačno med svoje člane s pogojem, da ob letu vrnejo mladiče ki jih društvo spet razdeli naprej z istimi pogoji. V ta namen je naročilo društvo že 15 čistokrvnih sanskih koz in kozlov iz Švice s podporo oblasti. Uvedena je tudi že rodovna knjiga, prva te vrste v Jugoslaviji. Vršila se bo tudi mlečna kontrola. Vse rejce koz vabimo k pristopu v društvo. Članarina je samo 36 Din letno, za kar bo prejemal vsak član tudi strokovni list mesečnik. Vse prijave je poslati na naslov: Kozjerejsko društvo za dravsko banovino v Mengšu.

— **Znižanje obrestne mere pri Državni hipotekarni banki.** Upravni odbor Državne hipotekarne banke je na svoji seji sklenil znižati obrestno mero za kratkoročna hipotekarna me nična posojila od 8 na 7 odstotkov.

— **Denar za javna dela.** Upravni odbor Državne hipotekarne banke je odobril ministru za gradnje posojilo v znesku 100 milijonov dinarjev za javna dela v okviru dvoletnega programa javnih del, ki jih namerava izvesti vlada.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

«In vendar te je k tem besedam prisilil strah», je posmehljivo odvrnil Beduin. «Kdo pa je še kdaj lovil ljudi in jih potem izpuščal brez odkupnine? Stvar je pač taka, da veš, da bi te preganjal do konca sveta, če bi se toliko predrznil, da bi mi skrivil en sam las. Zato zasmelujem tvojo lažnivo dobrodušnost in ti ne bom zanj nikoli hvaležen. Vi Franki ste strupen mrčes, ki ste vdili v deželo svobodnih Beduinov. Treba vas bo brez sledu in usmiljenja iztrebiti, preden se začnete preveč šopiriti.»

Sodniku so se zdele ujetnikove besede preveč neumne, da bi nanje odgovarjal.

Skomignil je z rameni in šel dalje, da bi pogledal, kaj delajo njegovi ljudje.

Nanovo je razpostavil straže. To pot so bili vsi ljudje tako v strahu, da ni nihče zaspal.

Potem so pogasili vse ognje.

Do jutra jih ni nihče več motil in lahko so se dobro odpočili.

Ko so se drugo jutro začeli pripravljati na odhod, je privedel Sodnik ujetnika iz šotora. Šele zdaj so gonjači zvedeli, da se je nahajal v njihovi sredi vso noč.

Ker se ni mogel braniti, so vsi hkratu začutili svoj pogum. Začeli so ga kleti in mu groziti. Toda Sodnik je stopil pred nje in jim resno rekel:

«Poslušajte me, ljudje! Ne maram, da bi temu človeku kdo kaj hudega storil. Sicer je prišel k nam kot sovražnik, toda storiti nam ni mogel nič hudega, ker smo bili dovolj pazljivi. Naj gre zdaj

svojo pot, odkoder je bil prišel. Dovolj velika sramota zanj bo to, da je bil ujet.»

«Efendi, saj ne veš, kaj delaš!» je vzkliknil eden izmed gonjačev in stopil bliže. Oči so se mu od jeze kar iskrale.

«Ta možak je eden najnevarnejših roparjev v puščavi», je nadaljeval. «Bilo bi blazno, če bi ga izpustil. Aid Omar mu je ime, toda ljudje mu pravijo vsi samo 'Krvavi jastreb'. Kjer se on pokazuje, tam roparske karavane niso daleč. Preden mine dan, opravijo svoje sramotno delo. Sto tisoč zločinov mu teži vest. Pred tremi leti je napadel neko odpravo, pri kateri sem bil tudi jaz najet za gonjača. Še danes nosim na hrbtu sledove rane, ki sem jo takrat dobil. Mnogo naših je takrat padlo v neenakem boju, za druge pa je bilo treba plačati oduševsko odkupnino, preden jih je izpustil. Jaz sem le slučajno ušel, drugače bi bil najbrž še danes kje v sužnosti, ker se ne bi bil mogel odkupiti. Krvno maščevanje sem mu prisegel in ne smeš mi braniti, efendi, da ga ne bi izvršil.»

Gonjač je potegnil nož in hotel planiti proti ujetemu Beduinu, ostali gonjači pa so ga začeli izpodbujati s kričanjem.

«Nazaj!»

Sodnik je vzkliknil tri besede in se postavil s svojim revolverjem pred ujetnika.

«Kdor dvigne roke proti njemu,» je dejal, «naj si sam pripiše posledice. V svoji bližini ne bom trpel umora.»

«Samo svojo pravico hočem!» je vzkliknil gonjač v svetli jezli. «Kri za kri je zakon pu-

ščave in vi, neverni Franki, nam ga ne boste kratili!»

To je zvenelo precej nevarno. Toda preblizu si možak le ni upal priti. Na obrazu doktorja Sodnika je moral brati nekaj, kar mu ni obetalo nič dobrega.

«Zadnjič vam rečem: možak je moj!» je vzkliknil Sodnik čez nekaj časa z resnim poudarkom. «Jaz sem ga ujel in samo jaz smem odločiti o njegovi usodi. Tudi to je zakon puščave. Jaz ga bom izpustil. Prost pojde odtod, takoj ko pridejo do sledov njegovih tovarišev.»

Tedaj je stopil Senusijec, ki je doslej mirno stal ob strani, k doktorju Sodniku in mu mirno dejal:

«Efendi, oprosti mi, da te nadlegujem s svojim nasvetom. Saj me v svojem taborišču samo trpite in bi moral prav za prav molčati. Toda jaz sem marsikaj doživel, ko sem moral potovati kot sel po puščavi. Pogosto sem slišal o tem Krvavem jastrebu, ki je eden najhujših razbojnikov, kar jih solnce obseva. Po izrečnem ukazu preroka — Alah ga blagoslovi! — velja za nedotakljivega vsakdo, kdor roma na božjo pot v sveta kraja Meko in Medino. Vsi verniki upoštevajo to zapoved razen tega krvoloča, ki napade vsakogar, kdor križa njegovo pot. Ti bi storil morda dobro delo in rešil mnogo nedolžnih zanesljive smrti, če tega zaničevalca božjih zakonov ne bi izpustil. Rajši ga izroči pravici.»

(Dalje prihodnjič.)

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 17. do 24. marca.

Nedelja, 17. marca: 7.30: Gnojenje vinogradov (inž. Zupanič Ivo); 8.00: Mi smo junaki korenjaki (koračnice na ploščah); 8.20: poročila; 8.30: klavir in harmonij; 9.00: versko predavanje (dr. Mihael Opeka); 9.15: prenos iz frančiškanske cerkve; 9.45: Moj očka ima konjča dva (plošče); 10.00: Najvažnejša določila obrtnega zakona za delavce (dr. Stojan Bajič); 10.20: radijski orkester; 11.00: prenos mednarodnih smuških skokov iz Planice; 15.00: plošče po željah; 15.30: prenos koncerta sokolske župe kranjske iz Kranja; 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, jedilni list, program za ponedeljek; 20.10: koncert Učiteljskega pevskega zbora; 21.00: radijski orkester; 21.30: čas, poročila, radijski orkester; 22.30: Zaspunkaj sladko (podoknice na ploščah).

Ponedeljek, 18. marca: 12.00: Živalski karneval (plošče); 12.50: poročila; 13.00: čas, Sprehod po Balkanu (plošče); 18.00: Spomini s poti (Peterlin-Petruška); 18.20: Stenka Razin na ploščah; 18.40: slovenščina (dr. Rudolf Kolarič); 19.10: zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna); 19.30: nacionalna ura; 20.00: govor ministra za notranje zadeve (prenos iz Beograda); 20.20: prenos opere iz Beograda, v odmoru čas, poročila, jedilni list, program za torek.

Torek, 19. marca: 7.30: Kaj smo opazovali na razstavi zadružne živine (inž. Wenko Boris); 8.00: Preljub sv. Lenart (plošče); 8.20: poročila; 8.30: radijski orkester bo igral pobožne pesmi, vmes plošče; 9.40: versko predavanje (Valerian Učak); 10.00: prenos iz stolnice; 11.00: radijski orkester; 12.00: čas, radijski orkester (po željah); 15.00: plošče po željah; 15.30: Majda — izvorna slovenska radijska opereta v režiji Emila Kralja; 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, jedilni list, program za sredo; 20.10: klavirski koncert Mimi Šmalc-Svajgarjeve; 20.50: akademski pevski kvintet; 21.30: čas, poročila; 21.50: radijski orkester (znameniti operetni valčki); 22.30: angleške plošče.

Sreda, 20. marca: 12.00: Lep je ta svet (pesmi iz operet na ploščah); 12.50: poročila; 13.00: čas, ruski skladatelji na ploščah; 18.00: plošče po željah; 18.30: pogovor s poslušalci (profesor Prezelj); 19.00: Kritičen pregled razvoja našega Sokolstva v zadnjih treh letih (Verij Švajgar); 19.20: čas, jedilni list, program za četrtek; 19.30:

Ženske!

Pranje s SAMORAD pralnim praškom vam bo v veselje, bleščeče belo perilo vaš ponos!

Zahtevajte odločno.

Samorad pralni prašek

Izdelan na podlagi olivnega olja.

nacionalna ura; 20.00: govor ministra za pravosodje (prenos iz Beograda); 20.20: prenos opere iz Ljubljane, v odmoru čas in poročila.

Četrtek, 21. marca: 12.00: Ljuba si pomlad zelena (plošče); 12.50: poročila; 13.00: čas, razni zbori na ploščah; 18.00: vesele predigre na ploščah; 18.20: Narodna odbrana; 18.50: srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel); 19.20: čas, jedilni list, program za petek; 19.30: nacionalna ura; 20.00: Iz življenja Bacha (sodelujejo profesor Škerjanc z uvodno besedo, Jadviga Poženelova na klavirju, radijski orkester in plošče); 22.00: čas, poročila; 22.15: radijski orkester (pomlad v glasbi).

Petek, 22. marca: 11.00: šolska ura: Moj vzpon na najvišja vrhova na Atlasu (dr. Oskar Reya); 12.00: Sem fantič z zelenega Štajerja (nekaj fantovskih na ploščah); 12.50: poročila; 13.00: čas, Kako umirajo junaki (plošče); 18.00: Filozofski sprehodi (dr. France Veber); 18.20: radijski orkester; 18.40: literarna ura: Trije veliki teksti iz novejšje poljske književnosti (profesor France Vodnik); 19.00: radijski orkester; 19.20: čas, jedilni list, program za soboto; 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos iz Zagreba; 22.15: radijski orkester.

Sobota, 23. marca: 12.00: Čujte in strmite (vesela revija veselih točk na ploščah); 12.50: poročila; 13.00: čas, Čujte in strmite (vesela revija veselih plošč); 18.00: radijski orkester; 18.15: Aktualnosti (Ludovik Mrzel); 18.30: radijski orkester; 18.50: francoščina (profesor Prezelj); 19.20: čas, jedilni list, program za nedeljo; 19.30:

nacionalna ura; 20.00: volilni govor finančnega ministra (prenos iz Beograda); 20.20: Zunanji politični pregled (dr. Jug); 20.40: večer domače glasbe; 21.30: čas, poročila; 21.50: radijski orkester.

DOMAČE NOVOSTI

* **Kralj je botroval desetemu sinu.** Pri Devici Mariji v Polju so imeli v nedeljo posebno slovesnost. Skladiščniku Francu Kukavici se je namreč nedavno rodil deseti sin, ki mu je botroval Njegovo Vel. kralj Peter II. Takoj po maši se je zbraja pred cerkvijo precejšnja množica ljudi; tam je čakala tudi domača godba, ki je zaigrala državno himno, ko se je pripeljal kraljev zastopnik kapetan g. Ulepič v spremstvu sreskega načelnika gosp. Žnidariča. Tudi otrokovi starši z botro so že čakali pri cerkvi in nesli nato novorojenčka v cerkev h krstu. Po krstu se je pa kapetan g. Ulepič napotil v Kukavčev dom, ki je bil ves v zelenju in v zastavah. Srečni oče je priredil gostom skromno gostijo, pri kateri je kapetan g. Ulepič v kraljevem imenu izročil Kukavici lep dar za novorojenčka.

* **Smrt najstarejše Blejke.** V nedeljo so položili k večnemu počitku na pokopališču v Kranju 97letno gospo Marijo Killerjevo. Pokornica je bila najstarejša Blejka. Rodila se je leta 1838. na Koritnem pri Bledu. Kot zala mladenka se je spoznala v Kranju z uglednim veleposestnikom in

Sven Elvestad;

5

PEST

Kriminalni roman.

(Iz norveščine prevedel J. M.)

Detektiv je skrbno zbral lupine ostrig, ostanke limon, steklenico in kozarec, iz katerega je bila pila deklica.

«Zdaj gre za to, da najdemo morilca», je rekel. «Mislim, da to ne bo težavno, ker imam že precej sledi.»

Zdravnik ga je začudeno pogledal.

«Kaj boste napravili z iztisnjenimi koščki limon?» je vprašal zdravnik. Z njimi vendar ne boste odkrili morilca.»

«Detektiv ima včasih še bolj neznatne opore», je rekel Krag smehljaje se. «Pojdiva, gospod zdravnik. Vj ostanete tu in poskrbite za prevoz trupla», se je obrnil proti nameščencu.

«Ali naj bo soba še zmerom zaklenjena?» je vprašal ta.

«Ne, ni več potrebno. Videl sem vse, kar je potrebno.»

Detektiv mu je pokimal in šel z zdravnikom ven. Na hodniku je obstal in preiskal ključavnico. Storil je to izredno hitro.

«Mislite, da je rabil napačen ključ?» je vprašal zdravnik.

«To je komaj verjetno. Če pa je to storil, je bila to zanj malenkost, saj je tale ključavnica silno preprosta.»

«Da, drugače vendar ni mogel v sobo.»

«Vrata so bila najbrž odprta.»

«Gospodinja trdi nasprotno.»

«Počakajte trenutek, pa boste takoj razumeli.»

«Ali ni bilo dekle zvečer pri vas?» jo je vprašal.

«Osupla ga je ženska pogledala.»

«Da. Kako pa veste to?»

«In vi ste nekaj minut kramljali z njo?» je nemoteno nadaljeval.

«Da, res je. Toda ne razumem...»

«No, vidite,» je rekel Krag in stopil z zdravnikom po stopnicah, «vidite, dragi prijatelj, kako enostavno se je vse zgodilo. Oba, umorjenka in morilec, sta se bila seveda glede časa za obisk dogovorila. Možak je bil imel svoje vzroke, da se ni bil hotel pokazati. Nedvomno bi mu bila deklica lahko dala ključ od hodnika, toda saj veste, kakšne so takele gospodinje. Silno so radovedne in prav tako klepetave. Zaradi tega je mož pregovoril deklo, da je pustilo vrata na hodnik odklenjena in lahko priprta in da je potem gospodinja pridržavalo v njeni sobi. Čisto natančno vidim ves potek dejanja. Pretkan dedec je, ki imamo opravka z njim, vražji človek, ki misli na vse. Kljub temu ga bom prijel. Bom ga prijel...»

Krag je bil nenavadno živahen in zgovoren. Skoro preživahen, se je zdelo zdravniku, ki sta

ga strašna žalost in grozen pogled na mrtvo mladenko zelo prevzela.

Radovedneži so zdaj že šli izpred vrat in z ulice. Voz pa je še zmerom čakal. Krag ga je poslal proč.

«Ne potrebujeva ga», je rekel. «Večer je topel in lep, pojdiva rajši peš.»

Zdravnik si je takoj rekel, da ima detektiv neko namero. Krag se je pazljivo ozrl na vse strani. Zdajci je obstal pred jakim poslovnim lokalom.

«Poizkusiva tukajle», je zamrmral. «Pridite, gospod doktor.»

In potegnil je zdravnika s seboj v lokal. Za prodajno mizo je stal lastnik sam. Komaj sta Krag in zdravnik vstopila, se je že začel Krag vsajati:

«To je nesramnost, da prodajate gnile limone.»

«Gnile limone?» je ponovil trgovec. «Prodajam samo najboljše, presne limone.»

«Ni res!» je kričal Krag. «Povohajte samo tale košček limone. Kaj pravite? To je škandal. To limono je kupil moj brat danes popoldne pri vas.»

«Nemogoče», je odgovoril trgovec. «Vse popoldne nisem prodal niti ene limone.»

«To je gotovo nesporazum. Oprostite», je rekel Krag, se spoštljivo priklonil in šel.

Zdravnik, ki mu je bil razburljiv nastop neprijeten, je začel razumevati, kaj hoče Krag doseči.

trgovcem Viljemom Killerjem in se z njim poročila. Mož ji je že pred petdesetimi leti umrl. Kot vdova je večer svojega življenja preživljala pri svoji vnukinji, poročeni s poštним upraviteljem g. Bregantom na Bledu. Blag ji spomin!

* **Bolgarski pevci pridejo k nam.** V Ljubljano, kjer se jim pripravljaja prisrčen sprejem, prispejo v petek 15. t. m. Je to moški zbor Rodina iz Sofije, ki bo istega večera nastopil in pel lepe bolgarske narodne pesmi.

* **Smrt uglednega kranjskega meščana.** Te dni je zadet od kapi preminil splošno spoštovani gostilničar, posestnik in občinski odbornik gosp. Ivan Kumer. Še večer poprej je bil zdrav in dobre volje, ko je stregel gostom. Neizprosna usoda ga je nenadno iztrgala iz kroga svoje ljubljene družine, znancev in prijateljev. Blag mu spomin!

* **Združenje trgovcev za mesto Celje** obvešča občinstvo, da bodo celjske trgovine na praznik sv. Jožefa v torek 19. t. m. v območju mesta Celja odprte od 7.30 do 12.30.

* **Razpisana sta natečaja** za sprejem v pešadijski podčastniški šoli v Zagrebu in Beogradu za mladeniče, stare od 18 do 21 let. Pojasnila se dobivajo pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica št. 14. Za odgovor je treba priložiti znamko za 3 Din.

* **Smrt v potoku.** Pretekli dni se je vračala zvečer domov proti Sodicem iz občine Male Nedelje posestnikova hči Marija Bezjakova. Preden je prišla domov, je morala preko potoka. V temi pa ji je spodrsnilo in je padla tako nesrečno v potok, da je v njem utonila. Ker hčerke, ki je bila stara 24 let, dolgo v noč ni bilo domov, so jo starši šli iskat, pa je niso našli. Ko so naslednje jutro na vse zgodaj iskanje nadaljevali, so dobili hčerko mrtvo v potoku. Vsi sosede sočuvstvujejo s starši.

* **Smrtna nesreča v železnikih.** Na pepelnico je popravljal na Škovinah streho okrog 60 let stari Andrej Logar, po domače Šoška. Pri delu mu je spodrsnila lestva. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil tilnik in obležal mrtev na tleh. Rajniki zapuščajo šest otrok. Naj v miru počiva!

* **Matj in hčerka na polju v objemu plamenov.** V šeli pri Tržišču na Dolénjskem sta čistili domači vrt 60letna posestnica Ana Umekova in njena 27letna hčerka Ivana. Pospravili sta dračje in druge odpadke in vse skupaj na kupu zažgali. Hčerka Ivana je bila blizu kupa, ko je zdajci po-

tegnil močan veter in zanesel goreče utrinke na vse strani. Utrinek je priletel tudi na njen predpasnik, ki se je vnel. Dekle se je tako prestrašilo, da je postalo na mah vse zbegano, in namesto da bi gasilo, je steklo k materi. Zaradi vetra se je vnelo še krilo in bila je vsa v plamenih. Vsa obupana je objela mater, ki se ji je tudi vnela obleka. Na krike obeh žensk opozorjeni sosede so jima prihiteli na pomoč, ju vrgli na tla in ogenj pogasili z odejami. Obe nesrečnici sta dobili strašne opekline in so ju morali prepeljati v žensko bolnišnico v Novem mestu. Hčerka, ki je bila opečena po vsem spodnjem delu života je v bolnišnici umrla, a materi Ani bodo morda rešili življenje.

* **Zagoneten požar.** Nedavno ponoči je zavohala žena posestnika Matije Sajovica v Predosljah v hiši dim. Zato je takoj zbudila gospodarja. Sajovic je opazil, da je gorela na podu rezanica. Ogenj so domači kar sami pogasili. V rezanici so našli goreče krpe, v katere je bilo zavito tleče oglje. Prejšnjo sredo ponoči pa je ponovno začel goret isti pod in zgorel do tal z gospodarskim orodjem in stroji vred. Ker je bil to v nekaj dneh drugi požar, je jasno, da je nekdo zažgal poslopje iz maščevanja. Orožniki so prijeli nekega pokvarjenca, pri katerem so našli rokav, ki je nastavljen iz podobnega blaga, kakor so ga dobili pri prvem požaru v rezanici.

* **Sodba v komunističnem procesu.** Državno sodišče za zaščito države v Beogradu je po večdnevni razpravi obsodilo po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi naslednje obtožence: Konteja Vilbalda na štiri leta ječe, Kovačiča Oskarja in Dujča Zorana na eno in pol leta ječe, Slaka Josipa, Jakšeta Ljubana in Bajta Gregorja na eno leto ječe, Žganjerja Srečka na tri leta strogega zapora, Tepino Pavla, Krajerja Sergija in Stanteta Petra na dve leti strogega zapora, Krajerja Borisa na dve in pol leta strogega zapora, Zibeljnika Pavla in dr. Šerka Alfredda mlajšega na leto dni strogega zapora. Razen tega je Dujč kot tujec za zmerom izgnan iz Jugoslavije. Kos Albert in Klobučar Egon sta bila oproščena. Proti razsodbi državnega sodišča ni priziva niti revizije in morajo obsojenci takoj nastopiti kazen.

* **Razprava proti Janezu Kalanu.** Beograjsko «Vreme» poroča, da se je vršila 5. t. m. pred ljubljanskim okrožnim sodiščem razprava proti duhovniku g. Janezu Kalanu, ki je v slovenski javnosti znan zlasti zaradi svojega delovanja za

treznost. Po vesteh «Vremena» je odšel g. Kalan pred leti v Nemčijo in na Holandsko, da širi med tamošnjimi našimi delavci in izseljenci načela protialkoholne organizacije «Svete vojske». Medtem je smatral za svojo dolžnost, pisati v tujih listih članke, ki so često rušili ugled naše države. Ko pa je ostal brez sredstev, se je vrnil v domovino, čeprav je vedel, da bo po veljavnih zakonih poklican na odgovor zaradi tega, kar je za svojega bivanja v tujini pisal o naši državi. To se je tudi zgodilo. Razprava je bila tajna. Po govoru državnega tožilca g. Branka Goslarja je obramba predlagala, naj obtoženca preiščejo zdravniki za duševne bolezni. Sodišče je po kratkem posvetovanju temu predlogu ugodilo in sklenilo, naj preučijo duševno stanje g. Kalana sodni zdravniški izvedenci in ugotovijo, ali je v resnici vršil svoje delo, zaradi katerega je obtožen, v stanju duševne nevračunljivosti.

* **Z revolverjem nad ljubico.** Posestnikov sin Franc Benko iz Trnovca je imel ljubavno razmerje s 27letno viničarko Frančiško Murščevo z Bišečkega vrha, ki ni ostalo brez posledic. Te dni sta se oba napatila proti Mariboru, med potjo pa je med njima nastal prepri zaradi plačila prispevkov za nezakonskega otroka. Med preprirom je Benko segel v žep ter s samokresom ustrelil v dekle. Zadel je naravnost v usta, kjer je krogla obtičala. S smrtnonevarno poškodbo so prepeljali Murščevo v ptujsko bolnišnico, kjer so jo takoj operirali.

* **Žrtev pustnega divjaštva.** Blizu Police v Troštinah je postal 39letni Janez Vidic na pustni večer žrtev dveh sirovih fantov. Bilo je okrog 20. ure, ko sta prispela do Vidičeve hiše kmečka fanta iz iste vasi, 19letni Jakob Janežič in 22letni Anton Škuřca. Začela sta nagajati Vidičevi služkinji Julki. Ker rogoviljenju ni bilo konca ne kraja, je gospodar stopil iz hiše in rekel fantoma, naj se odstranita. Konej je napravil nekaj korakov, je skočil proti njemu Jakob Janežič ter mu zasadel nož v levo stran prsi, Anton Škuřca pa ga je začel tepsti z nekim orodjem. Posestnik se je zgrudil na tla. Po vasi je završalo. Ljudje so šli hitro po zdravnika v Grosuplje. Zdravnik je prišel, a je bil ves trud zaman in mladi gospodar je izdihnil zaradi notranje izkrvavitve. Zločinca sta po uboju šla proti Višnji gori, kjer sta pila vino v neki gostilni. Proti jutru sta se sama javila na višnjegorski orožniški postaji. Zločin obeh nebrzdanih ponočnjakov je razburil vse tamošnje prebivalstvo.

Ta je šel od trgovine do trgovine po vsej ulici. Pa se mu ni posrečilo, ugovoriti, kje so bile limone kupljene. Pač pa je zavoljo svojega rezkega nastopa spravljaj povsod trgovce v jezo.

Naposled je le našel v neki stranski ulici majhno trgovino, ki naj bi bila prava.

VII.

Ko je Asbjörn Krag stopil v to trgovino, je uprizoril enako komedijo kakor v prejšnjih trgovinah.

«Sramujte se,» je kričal, «da prodajate take limone.»

Jezen je vrgel koščke limone na mizo. Lastnica lokala, debela, velika ženska, se je razburila.

«Zmerom prodajam le presne limone,» je rekla. «Pregledate lahko vse skladišče, da se o tem prepričate.»

Krag ji je pokazal ostanke z umorjenkine mize.

«Moj brat je take limone kupil danes popoldne pri vas,» je ponovil, «in izkazale so se kot čisto pokvarjene.»

«To ni mogoče,» je odvrnila. «Spominjam se, da je pred nekaj urami neki gospod pri meni kupil več limon, ki so bile brez napak.»

«To pa gotovo ni bil moj brat.»

«Tega ne vem. Bil je to edini človek, ki je kupoval danes popoldne limone pri meni. Dala sem mu čisto presne. Kakšen pa je vaš brat?» je vprašala nezaupno.

«Velik, črn mož.»

«Prav.»

«V dolgi, sivi suknji.»

«Prav.»

«In s palico iz slonove kosti v roki.»

«Da, potem je on. A dobil je dobre limone.»

«Kdaj je bil pri vas?» je vprašal Krag.

«Pred kakimi tremi urami.»

«Ali ste videli, kam je šel, ko je zapustil vašo trgovino?»

Trgovka ga je začudena pogledala.

«To pač najbolje veste sami,» je rekla, «če je vaš brat. Sicer pa je šel tod naprej.»

In pokazala je v smeri proti hiši, kjer je bila stanovala tvorniška delavka Sandova.

Detektiv je pomislil.

«No,» je rekel, «zadevo bom še malo raziskal.»

Zapustila sta trgovino. Krag je postal zelo resen.

«Naročiva voz,» je rekel. «Mož z belo palico nas je prehitel tri ure. Niti sekunde ne smemo zamuditi.»

Ustavil je mimo vozečega izvoščka in oba sta sedla v kočijo. Krag je povedal kočijažu naslov, ki je spravil zdravnika v veliko začudenje.

«Ali mislite, da boste mogli tam kaj izvedeti?» je vprašal.

Ko se je voz pomikal proti središču mesta, je izjavil detektiv:

«Dragi gospod zdravnik, ne smete pozabiti, da imam v tem malem zavoju dve reči, ki sta

bilj pred tremi urami v morilčevih rokah, namreč limone in ostrige. Toliko smo že dognali, da je skrivnostni mož s palico iz slonove kosti morilec dekleta. Po neprevidnosti je mož kupil te limone v trgovini, ki je prav blizu dekletovemu stanovanju. Zadovoljen sem, da mi ga je trgovka mogla tako dobro opisati. Če pride možak pred sodišče, ga bo ta ženska takoj spoznala. Potem imamo še ostrige. Ni izključno posledica mojega detektivskega udejstvovanja, dragi doktor, da sem poznavalec ostrig — pri nas se prodajajo ostrige iz Krageröja, potem iz Limfjorda in razen tega velike ameriške in francoske ostrige. Natančno vem, kje se dobi ena ali druga vrsta. Midva se popeljeva gledat v trgovino v Torvovi ulici. Mislim, da so bile ostrige kupljene tam.»

Ko je Krag naročil vozniku obstati pred neko veliko trgovino, je trgovec pravkar nameraval lokal zapreti. Šef je stal pri vratih. Krag je izstopil in se mu hotel predstaviti. Trgovec pa ga je prekinil z ljubeznivim nasmejom:

«Na razpolago sem vam, gospod Krag.»

Detektiv je stopil v lokal in prosil lastnika, naj za trenutek še pridrži svoje uslužbence. Iz zavoja je vzel lupine ostrig.

«Vi zanesljivo poznate te ostrige?» je vprašal.

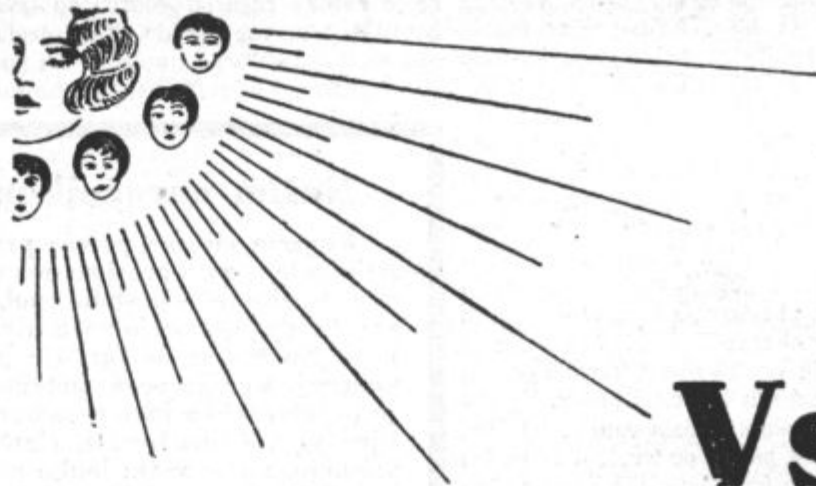
«Iz Limfjorda so,» je odvrnil šef, ko jih je bil pogledal, «velike, sveže limfjordske ostrige. Prav danes smo jih dobili eno pošiljko. Mislim, da so tele od današnje pošiljke.»

* **Največkrat je lani gorelo v srezu Mariboru desni breg.** Največ požarov v Sloveniji je bilo lani v srezu Mariboru desni breg. Posebno pogostokrat je gorelo na Dravskem polju. Prvenstvo pa imajo gotovo Rače, kjer so imeli kar 16 požarov. Skupno je zgorelo lani v tem okraju 45 hiš, 60 gospodarskih poslopij, en čebelnjak, vagon sena in vagon jute na železniški progi, štirikrat je divjal gozdni požar in štirikrat je gorela suha krma na travnikih. 69 uničenih zgradb je bilo zavarovanih, 19 pa nezavarovanih. Skupne škode so povzročili požari v tem okraju za 20 milijonov dinarjev.

* **Strašna smrt v goreči kleti.** Po dobrih dveh letih je požar te dni ponovno uničil znano, nekdanjega pokojnega dr. Oražna klet v Zavodih, zdaj pa last posestnika g. Alojzija Cvelbarja, po domače Skinča iz Dolenje Prekope. Pri tem požaru je postal žrtev ognja tudi oče lastnika, slaboumni Matija Cvelbar. Našli so ga pri gašenju in podiranju strehe pod streho zoglonelega. Mož je bil s sinom v bližnjem gozdu, kjer so pripravljali kolje za vinograd. Odstranil se je pa ponovno od dela. Tako tudi kratko pred nastopom požara. Ali gre za nesrečo ali požig, bo težavno dognati, ker je priča požara zgorela. Pokojni Matija Cvelbar se je že pred dobrim letom v svoji duševni zmedenosti izrazil, da bi rad umrl v svoji kleti in da bo tukaj še enkrat gorelo. Izključeno ni, da se je nesrečni Cvelbar v duševni raztresenosti izpozabil.

* **Požig v Ločici pri Polzeli.** Enega zadnjih večerov je spet zažarelo nebo nad Polzelo. Goreti je začelo v Ločici, in sicer gospodarsko poslopje posestnice Marije Svetove. Ljudje so rešili živino. Požar so gasilci omejili. V zadnjih šestih mesecih je zgorelo v Ločici že osem poslopij, kar je znamenje, da zažiga neki hudoben človek. Med zadnjim požarom je izkušal nepošten človek izkoristiti prestrašenost ljudi v Ločici, ki so bili vsi okrog požara. Splazil se je v eno izmed sosednih hiš in iskal, kaj bi ukradel. Svetil si je z električno svetilko, pa ga je nekdo opazil in opozoril ljudi nanj, vendar jim je tat ušel. — Zadnje dni je zgorelo tudi gospodarsko poslopje posestnika Stoparja v Soteski pri Mozirju.

* **«Daj dežnik in tisoč dinarjev!»** Pri Svetem Miklavžu na Dravskem polju stanuje na samem posestnica in upokojena učiteljica Marija Gobčeva. Pred dnevi je zvečer slišala, kakor bi nekdo hodil po dvorišču. Vzela je svetilko, odklenila vrata in stopila iz hiše. Pri tem je slišala, kako je nekdo bežal po vrtu. Ko je šla naprej, je videla,

Vse

soglašajo:
najboljše je
RIVIERA
terpentinovo
milo

Izdelano
na podlagi
olivnega olja

«Prav to sem hotel veleti», je odvrnil Krag. «Ali ste tako prijazni, da pokličete prodajalca, ki navadno oddaja to blago.»

Prodajalec je prišel in potrdil, da so ostrige, ki jih je pokazal Krag, nedvomno iz danes prežete partije. Spomnil se je tudi, da jih je zgodaj popoldne prodal nekemu gospodu tri tucate. Opis dotičnega moža se je prav skladal z možem z belo palico.

Krag je spet zapustil lokal.

Uslužbenci so z zanimanjem gledali za njim. Vest o obisku slovitiga detektiva se je bila hitro razširila po vseh prostorih trgovine.

Krag in zdravnik sta se peljala naravnost na policijo.

Tam je pričakoval šef z največjo nestrpnostjo Kragovega povratka.

«Nameščenec, ki je bil z vami pri preiskavi, ni je pravkar poročal, da gre za zločin.»

«Da, za umor», je dejal Krag.

«Ali je morilec že odkrit?»

«Še ne. Vem pa, kdo je.»

Šef ga je začudeno pogledal.

«To je mož s palico iz slonove kosti,» je dejal Krag mirno, «tako imenovani gospod Brandt.»

«A kaj je vzrok, da je izvršil tak zločin?»

«Tega še ne vem», je odvrnil Krag in zagonečen nasmešek se je pojavil okrog njegovih ust.

«O tem ga moram še izprašati.»

«Saj ga še niste prijeli.»

«Našli ga bomo.»

«Še drevi?»

«Morda. Kakor kaže, se zadržuje še tu v Kristianiji. Bo gotovo zelo čudno, če ga ne bomo mogli najti, ker imam tako izvrsten opis njegove osebe.»

Šef je radovedno pogledal Kraga.

«Da, ali mislite, da on še ne ve, da ste mu na siedi?»

«Mislim, da tega še niti ne slutl. Vsaj zdaj še ne ve. Svoj načrt imam že izdelan. Za izvedbo načrta bo pa treba narediti nekaj, kar se vam bo morda zdelo nepravilno.»

«Kaj bi to bilo?»

«Izpustiti moramo zločinca iz Ulice Kristiana Krogha.»

«Ali ste neumni?» je vzkliknil šef. «Ta je edini, ki ga imamo od zločinske družbe v rokah. Če ga izpustimo, bomo stali pred svetom s praznimi rokami.»

«Ta ni iz te družbe.»

«Ali veste to zanesljivo?» je vprašal šef s posebnim naglasom.

«Zanesljivo.»

«Dobro, storite, kakor se vam vidi prav.»

«Saj gre le za to, da primemo morilca. Torej ga izpustimo?»

«Tega ne smem, ne da bi imel višji ukaz.»

«Torej se ne dá drugo storiti, kakor da mu omogočimo pobeg.»

«Na kak način?»

«To ni težavno», je menil Krag. «Odredite samo, da ga bodo še drevi peljali v drug zapor.»

Šef je za trenutek pomišljal. Potem je sedel za pisalno mizo in napisal zaželeni ukaz.

Asbjörn Krag je vtaknil papir v žep.

«Vse drugo prepustite meni», je dejal in šel.

Nekaj minut pozneje je stopil detektiv v celico k aretirancu. Ta je bil svojo pijanost prepisal in je bil miren. Krag je zapazil v svoje veselje, da je prav razumen dečko. Njegov dobrodušni nasmešek je vzbujal v Kragu zaupanje.

Ko je detektiv vstopil, se je aretiranec naglo dvignil z ležišča. Paznik je obstal pri vratih celice z velikim obročem ključev v roki. Krag ga je prosil, naj se odstrani.

Ko je bil sam z ujetnikom, je rekel:

«Obljubil sem ti, da ti bom pomagal do svobode.»

«Da.»

«Drevo se ti bo ponudila priložnost, da boš zbežal.»

«Zbežal bom lahko?» Mladenič se je glasno zasmejal. «Ali bo policija morda o tem kaj vedela?» je vprašal.

«Samo jaz bom vedel», je odgovoril Krag. «Pa ne smeš misliti, da se šalim. Resno mislim.»

«No, pripravljen sem za pobeg. Toda kako naj se to zgodi?»

«Kmalu bodo prišli in te bodo odpeljali z ujetniškim vozom. Skrbel bom za to, da vratca ne bodo zaklenjena. Ko bo voz krenil v Grubbejevo ulico, ki je v tem času precej mirtva, boš skočil iz voza.»

(Dalje prihodnjič)

da je neznanec pozabil na ograji dežnik. Vzela je dežnik in se vrnila v hišo. Komaj je že precej pozno legla in ugasnila luč, je zaslišala klicanje neznanca: «Daj mi dežnik in tisoč dinarjev, sicer zažgem hišo.» Vstala je, prižgala luč, šla v vežo in neznanec je prejšnjo zahtevo in grožnjo ponovil. Ko mu je rekla, da ne more dati tisoč dinarjev, ker toliko denarja nima, je znižal zahtevo za polovico. Zraven pa je pristavil, naj dá denar takoj, ker del hiše že gori. V strahu je stópila Gobčeva na stol ter hotela posvetiti skozi malo okno nad vrati, da bi spoznala neznanca, zraven pa je vrgla skozi okence dežnik. Neznanec je pregledal dežnik in ker ni bilo v njem denarja, je vrgel dežnik nazaj in zahteval denar. Ko mu je Gobčeva vrnila dežnik in dala vanj še 100 Din, je udaril neznanec s palico po svetilki in izginil v temi. Gobčeva je nato hotela odpreti večna vrata in iti klicat sosede, a ni mogla odpreti vrat, ker jih je neznanec zavezal z žico. Šele po daljšem naporu se ji je posrečilo odpreti vrata, nato pa je šla klicat sosede in jim povedala, kaj se je zgodilo. Sosedje so šli na njen dom ter tam čakali, če bi se zlikovec vrnil. Neznanca zasledujejo orožniki.

* **Zaradi suma umora pred 17 leti aretiran.** Prebivalstvo okrog Stroče vasi in Vršca pri Lutomeru se gotovo še spominja umora, ki ga je izvršil med vojno leta 1918. neki vojak nad 23letno posestnikovo hčerjo Julijano Mahovčevico v Vršcu. Zgodilo se je takole: V Stročji vasi je omenjeni vojak leta 1918. obiskal svojo družino, ki je bila morala zbežati s Primorskega. Ker je primanjkovalo živeža, se je nekega dne oglasil ta vojak pri Mahovčevih ter poprosil domačo hčer za nekoliko živeža. Pokojna Julijana je kljub temu, da so sami trpeli pomanjkanje, hotela postreči vojaku s kruhom, s katerim pa ta ni bil zadovoljen in je zahteval zabele. Ker mu Julijana zabele ni mogla dati, je nastal med njima prepir, med katerim je neznan vojak segel po bajonetu in ji ga zasadil v hrbet. Dekle se je s krvjo oblitno zgrudilo na tla in že tri dni zatem zaradi smrtne poškodbe umrlo. Obiastva so takoj uvedla zasledovanje morilca, ki je neznanu kam pobegnil. Kolikor se je dognalo, se je morilec po vojni vrnil nazaj na Primorsko, odkoder pa se je preselil s svojo družino v Jugoslavijo in se naselil na Hajdini pri Ptuj, kjer si je kupil majhno posestvo. Je to neki 56letni A. A. Na zahtevo državnega tožilca v Varaždinu je bil A. aretiran in odveden v Varaždin. A. priznava, da je res umoril Julijano Mahovčevico, toda v silobranu. Trdi tudi, da je bil zaradi tega zločina že v preiskavi pred domobranskim vojnim sodiščem. Tudi v Italiji da je že sedel 20 mesecev v preiskavi. Vodi se obširna in stroga preiskava.

* **Predrzna tatova.** Nedavno sta se pojavila v Krški dolini dva sumljiva mladeniča. Na piko sta vzela župnišče. Ko je župnik odšel na sprehod, je eden izmed njih planil v župnišče in v župnikovi sobi ukradel iz miznice 7675 Din. Poleg tega si je prilastil še nove hlače in čevlje. Tatvino je opazila kuharica in s kričanjem opozorila vaščane, ki so jo ucyrlil za beguncema. Enemu se je beg posrečil, medtem pa so prav tega, ki je bil izvršil tatvino, ujeli. Piše se Rudolf Saje, doma iz Mirne na Dolenjskem. Odvzeli so mu še ves plen, nato pa mu je lovski čuvaj Janez Zaletel zvezal roke na hrbtu ter ga prignjal k orožnikom v Stično.

* **Opčeharil ju je.** Lojze Majhenič iz Domžal in pristojen v Jarenino se je izučil za čevljarja, vendar pa je kazal dar za kupčijske posle. Tako se je pojavil letos na Ježici in izvabil neki Javorškovi hranilno knjižico z vlogo 13.000 Din, češ da bo kupil primeren svet in zida, a ona se lahko intabulira na hišo. Našel je še eno žrtev, nekega Burkeljca z Ježice, ki mu je izvabil hranilno knjižico z vlogo 10.676 Din. Ko je obe knjižici srečno spravil v promet in pobasal denar, jo je mahnil na Hrvaško, kjer je živel v Kutini pod imenom Viljem Likar. Lojze je sicer oženjen, kar ga pa ni motilo, da se ne bi tam zaročil z nekim dekletom. Bil je že na oklicu, v zadnjem trenutku pa

se je zaroka razdrila. Morda so izvedeli, da s čevljarjem ni vse v redu. Za Lojzeta se je zanimala tudi ljubljanska policija. Na podlagi opisa so orožniki v Kutini Majheniča aretirali.

Našim naročnikom!

Koncem meseca poteče prva četrtina leta, zato prosimo one naročnike, ki niso letos poslali še nobenega zneska, da poravnajo naročnino čimprej. Naročnina se plačuje povsod vnaprej. Ker je cena malenkostna, jo pogreši lahko tako posameznik, a kjer je več družinskih članov, ki vsi bero, pa se vsota lahko med seboj zbere in odpošlje. Položnice so vsi prejeli; kdor je nima, naj piše na upravništvo, da mu pošlje drugo. Tudi pozivamo še enkrat zamudnike iz prejšnjega leta, da poravnajo svoj dolg na naročnini, ker smo drugače primorani jim list ustaviiti.

Uprava «Domovine».

* **Uboj upokojenega rudarja.** Rudar Jakob Avsenek iz Zabeje vasi je nad 35 let delal pri rudniku, dokler ni bil pred tremi leti upokojen. Bil je dobrodušne narave ter so ga povsod radi imeli. Dolgoletno ludo delo pod zemljo je Avseneku močno zrahljalo zdravje, zato se je po upokojitvi z ženo naselil v Sevnici. Te dni sta se hotela preseliti v Studence pri Krškem. Za prevoz poljšitva je Avsenek najel voznika in še enega spremljevalca, ki je pomagal nalagati pohišstvo. Med potjo so se ustavili v neki gostilni, kjer pa so le malo pili, ker so našli v gostilni nekaj pijanih fantov, ki so pričeli Avseneka in voznika izzivati. Zato so se hitro odpravili in krenili z vozom proti Studencem. Pijani štirje fantje pa so kmalu dohiteli voz, se oborožili s koli, ki so jih izdrlj v bližnjem vinogradu, ter navalili na Avseneka, voznika in tretjega spremljevalca. Po prvih udarcih, ki sta jih dobila voznik in spremljevalec s kolo po hrbtu, sta zbežala, Avsenek pa je ostal pri vozu, dokler ga s kolo niso pobili na tla. Smrtno ranjenega Avseneka so četrte ure po napadu prepeljali v brežiško bolnišnico, kjer je kmalu umrl. Živinski napadalci so po zhočinu pobegnili, vendar jih je orožništvo izsledilo ter oddalo v sodne zapore.

* **Pomladansko pometanje.** Moške nogavice, lepe pastelne barve ali vzorčasto tiskane, par 2 Din. S t e r m e c k i, Celje.

* **Ubijalec Grajfoner obsojen na osem let.** Mariborski veliki senat je obravnaval obtožbo proti 32letnemu Antonu Grajfonerju iz Selnice ob Muri, ki je bil obtožen, da je na Velki Ivanu Horvatu z žepnim nožem prerezal na vratu desno žilo odvodno. Horvat je za posledicami poškodbe kmalu zatem umrl. Grajfoner se je nazadnje zagovarjal s silobranom, dasi je sicer spočetka priznal, da ga je razburilo zlasti to, ker je pokojni Horvat, ko se je srečal z njim, dvakrat kihnil. Senat je Grajfonerja spoznal za krivega ter ga obsodil na osem let robije in trajno izgubo častnih državljanskih pravic. Kot olajšilna okolnost sta se smatrala obtožbeno priznanje in pijanost.

* **Iz Trsta je nosil ponarejene tisočake.** Tržačan Mauri Jurij, po poklicu trgovinski potnik, je stal pred malim kazenskim senatom v Ljubljani. Razpečaval je ponarejene tisočdinarske bankovce, tako zvane Perčičeve ponarejenke, ki so bili izdelani v Trstu v ogromni množini. Obtožnica pravi, da je bil prav Mauri Jurij tisti, ki je ponoči 28. avgusta l. 1933. izročil Armidu Basiliscu na ljubljanski glavni postaji zavoj s 100 ponarejenici. Mauri je kajpa odločno zanikal udeležbo pri razpečavanju. Basilisca da sploh ne pozna in z njim ni imel nikakih poslov. Vdal se je pa, da je zahajal v Guštinovo gostilno v Kapiteljski ulici, kjer je v I. nadstropju imel Basilisco svojo pisarno. Priznal je slednjič, da je nekajkrat z njim

govoril, a o kupčijskih poslih nikdar ne. Priče pa so izpovedale drugače in zelo obremenilno. Državni tožilec g. Branko Goslar je predlagal strogo kazen, poudarjajoč, da je obtoženec član one dolge verige oseb, ki so se z najpodlejšimi sredstvi zarotile proti Jugoslaviji. Mauri Jurij je bil nato obsojen na dve in pol leta robije in v denarno kazen 1000 dinarjev, odnosno 17 dni zapora. Po prestani kazni se izžene iz naše države za vedno.

* **Aretacija sleparskega ženina.** Avstrijski in jugoslovenska oblastva imajo že nekaj časa opravka z zamožano zadevo. Gre za 26letnega brezposelnega elektromehanika Miroslava Rijavca iz Studencev pri Mariboru, ki je dal naši policiji in tudi sodišču že nekajkrat opravka z različnimi sleparstvi. Avstrijski konzulat v Ljubljani je obvestil našo policijo, da se je v Spittala ob Dravi pred nedavnim časom poročil neki jugoslovenski državljani z Elzo Hubrovo, hčerko tamošnjega hotelirja. Zenin se je rodbini svoje neveste predstavil kot Miroslav Fiedler, po poklicu veletrgovec s sadjem iz Jugoslavije. Njegov oče, kakor je pravil, ima v Rogaški Slatini veliko vinogradniško podjetje in veletrgovino z vinom. Po poroki se je mladi mož kar udomačil v tastovi hiši in je kar iz Spittala opravljaval svoje važne «trgovinske posle». Tast je bil tako ljubezniv, da mu je dal na razpolago tudi svoj avto. Tako je Miroslav v oktobru lani s svojo mlado ženo v tastovem avtomobilu izginil in se od takrat ne on in ne njegova žena nista javila od nikoder več. Avstrijska policija pa je še dognala, da se je lažni Fiedler nekaj dni po svojem odhodu iz Spittala oglasil v Gradcu, kjer se je v hotelu, v katerem je prenočil s svojo ženo, predstavil z avstrijskim potnim listom na tastovo ime. Ko se je policija nato malo bolj pozanimala za preteklost mladega moža, je prišlo na dan, da je pustolovec že pred poroko v Spittalu zakrivil polno pustolovščin. Ugledni koroški hotelir je upravičeno v skrbeh, da sleparski ženini ni medtem storil česa hudega njegovi hčeri, saj je res čudno, da se Elza Hubrova v kljub temu, da se je morala že zdavnaj prepričati, da je padla v roke brezvestnemu pustolovcu, doslej še od nikoder ni javila svojim staršem. Za izsleditev pustolovca je hotelir Huber obljubil nagrado 300 avstrijskih čudno, da se Elza Hubrova v kljub temu, da se je šilingov. Naša oblastva pa so imela srečo in so izsledila Rijavca v Splitu obenem z njegovo ženo, ki je začela že slutiti, da je njen mož pustolovec. Rijavec je iz Splita pobegnil na Sušak, kjer so ga aretirali.

* **Ker so tisočake ponarejali.** Zaradi ponarejanja tisočakov so se zagovarjali pred sodniki malega senata v Mariboru 45letni vničar Anton Kokot, 35letni mlinar Anton Orgolič in družina Kurnikova iz Jarenine. Zanimivo je, da so bili vsi obtoženci, sedem po številu, lani maja obsojeni zaradi ponarejanja stotakov. Na razpravi se je izkazalo, da sta jih k ponarejanju denarja zapeljala zloglasna ponarejalca brata Lajha. Kljub temu, da so tisočaki zelo slabo izgotovljeni, so bili vsi obtoženci obsojeni na večje denarne zneske, odnosno na zaporno kazen. Vodja te ponarejalske družbe, Anton Kokot, je bil za ponarejanje stotakov in tisočakov obsojen na eno leto in deset mesecev strogega zapora.

* **Zaklad obočenega Stanka Pančurja.** Nekaj dni pred usmrtnitvijo, ko je Pančur še bil v kaznilnici v Mariboru in mu sodba še ni bila razglašena, se je prijavil k raportu in zahteval, da ga zaslišijo v važni zadevi. Njegovi želji so ugodili in izpovedal je na zapisnik zgodbo o svojem zakladu, ki ga je skrtil tik pred aretacijo. Pripovedoval je, da mu je njegova stara mati na smrtni postelji izročila 100.000 Din, češ, naj jih pred svojim starim očetom, odnosno pred svojimi strici in tetami skrije in porabi zase. Dobil je denar nekaj ur pred njeno smrtjo ter ga je nesel s seboj in skrtil v Malem Mengšu v oboku nad nekim hlevom. Ne ve za ime lastnika dotičnega poslopja, tudi kraja ni mogel točno opisati, izjavil pa je, da je večkrat tam prenočil in da bi sam

čno označil skrito mesto, če bi ga tjakaj povedli. Po dolžnosti je vodstvo kaznišnice izpoved na smrt obsojenega sporočilo naprej. Medtem pa je bil Pančur obešen. Oblastva so na podlagi njegove izpovedbe uvedla preiskavo, ki je zaenkrat brez uspeha. Zaklada niso našli, dasi so orožniki v Malem Mengšu poizvedovali pri vseh v poštev prihajajočih posestnikih. Morda je Pančur res skrival kje kak denar, a lahko je seveda, da si je v zgodbo izmislil.

*** V gospodarski stiski je poizkušal delati denar.** Dva kovača, Jože Kosec in Martin Golob, sta delala lani v kovačnici nekega posestnika v Jevnici pri Kresnicah. Posestnik, ki je v gospodarskih stiskah, jima je skrival namignil, da bi bilo umestno delati denar, ker bi se dobro živelo. Pokazal jima je tudi modele po 10, 20 in 50 Din in zajemalko za raztopno. Hotel je samo, da mu napravita stiskalnico. To sta odklonila. Pozneje so prišli v navzkrižje. Kosec je šele letos naznanil posestnika orožnikom v Litiji. Pred malim senatom je posestnik zanikal vako krivdo in zatrjeval: «Nisem imel namena delati denar. Vse je le maščevanje obeh nad menoj». Modele sta pustila dva neznanca človeka, ki sta pri njem prenočevala. Priči Kosec in Golob sta očitno pričala proti obtožencu, ki je bil potem zaradi poizkusa ponarejanja denarja obsojen na tri mesece strogega zapora in na 1000 Din denarne krzni.

*** Ženo in otroke je prodal.** V Gmečarju v lužniškem srežu je kupil premožni vdovec Drago Marković od sosedu Čedomira Mladenovića za 100 kg pšenice in 2000 Din njegovo ženo Bosiliko in šest otrok. Mladenović se ni razumel s svojo ženo, ker ga je varala. Že deset let je imela ljubavno razmerje z vdovcem Markovićem. Naposled je mož sklenil odkrižati se je in pritiskal je na Markovića, naj jo kupi od njega, za nameček bi mu pa dal še otroke. Marković je bil s tem zadovoljen in tako je bila kupčija sklenjena.

*** Perica je zdravila.** Oblastva v Mariboru so ugotovila, da je 56letna perica Elizabeta v juniju lani zdravila razne bolnike ter prejela od njih denar. Celo iz Avstrije sta se oglasila dva zakonca, ki sta ji za zdravstveni recept morala plačati 85 šillingov. Dejala jima je, da se morajo zdravila plačati v šilingih, ter jima je izročila tri steklenice zdravil. Pri preiskavi se je Elizabeta zagovarjala, češ da je dobila zdravila od neke ženske pri Mariji Snežni, od katere je prejela razne čaje in zelišča. Ugotovilo se je, da je pri Mariji Snežni res neka ženska, ki se s takšnimi reči peča. Elizabeta je bila obsojena na 14 dni zapora.

*** Obilen tatinski plen na Grosupljem.** Pred dnevi sta se na Grosupljem pomudila dva mlada neznanca, od katerih se je eden, okrog 25 let star, oblečen v novo sivo karirasto suknjo s pasom in z novim klobukom na glavi, delal nemega, drugi, nekoliko starejši in brez zimske suknje, pa je govoril srbsko-hrvatski. Ponoci je bil nato izvršen vlom v hišo ge. Ane Mehletove in z vlomilci, ki jih ljudje sumijo v onih dveh prosjakih, so izginili kup zlatnine in srebrnine in še več drugih reči.

*** Neozdravljivo bolni sin je v silobranu zaklal očeta.** Tomaž Kapusta od Sv. Križa pri Dobovi je imel sina Pavla, ki je ležal že šesto leto v postelji zaradi neozdravljive sušice. Oče Pavla že od nekdaj ni maral, ker je živel v mišljenju, da Pavel ni njegov sin. Zato je bil tudi sin največkrat gladen, ker mu razen brata Jožefa, ki pa ni bil stalno doma, nihče ni hotel nič streči. Te dni, ko so pretakali vino, ga je začel oče zmerjati in se ga je celo dejansko lotil. Sin pa je imel pri sebi v postelji nož in revolver. Z zadnjim je hotel očeta prestrašiti, a ga je zadel v roko. Ko si je oče rano zavezal, je prišel nad sina s polenom. Ko je sina tiščal s celim telesom na posteljo, mu je ta zabodel nož v život. Smrtno ranjen oče je kmalu nato izdihnil.

*** Drag fazan.** Pri mariborskem sodišču je bila obravnava proti 39letnemu posestniku Antonu z Velke. V septembru je šel na lov na fazane, pa je prišlo do nesrečnega naključja, da je pri tem odstrelil svojega viničarja Franca Poljanca, ki je postal nezmožen za delo. Posestnik, ki je vse pri-

znal, je bil obsojen na mesec dni zapora, pogojno na dve leti, in na 11.000 Din odškodnine Poljanca in 5000 Din za zdravniške stroške.

*** Vsa vas v razpravni dvorani.** Mariborski veliki kazenski senat je razpravljal o zanimivi tihotapsko roparski zgodbi. Na zatožni klopi sta sedela 19letni posestnikov sin Maks Ferš in 23letni mehanik Alojzij Ledinek, oba iz Bresternece pri Mariboru, zaradi obtožbe roparskega napada, ki sta ga izvršila dne 4. julija lani na Singerjevem griču ob državni cesti Maribor—Kamnice nad posestnikovim sinom Otonom Jurančičem iz Dobrovec na Dravskem polju. Kakor pripoveduje obtožnica, se je napotil Oton Jurančič v družbi svojega brata usodnega dne iz Dobrovec v Bresternece k posestniku Rižnarju, kjer je hotel kupiti štiri svinje. V ta namen je vzel s seboj 3900 Din gotovine. Pri Rižnarju sicer nista kupila svinj, pač pa je ob tej priliki Jurančič kupil od obtoženca Ferša kilogram saharina. Proti večeru sta se brata Jurančičeva na kolesih odpeljala domov. Blizu Singerjevoga griča sta zaslišala za seboj motor. Pred obema se je motor, na katerem sta bila Ferš in Ledinek, ustavil. V nočno tišino je jeknila grožnja: «Ali denar in saharin ali smrt!» Pri tem je, kakor trdita Jurančičeva, držal Ferš odprt nož v rokah, Ledinek pa je proti obema nameril samokres. Jurančičeva sta izročila 3500 Din in kilogram saharina. Ferš in Ledinek sta pognala motor ter izginila v gluho noč, oropanca sta pa nadaljevala pot proti Mariboru in se vrnila domov v Dobrovec. Naslednjega dne sta zadevo prijavila orožnikom, ki so napravili preiskavo. Že 12. novembra sta se Ferš in Ledinek zagovarjala pred sodniki mariborskega velikega senata in je bil Ferš obsojen na pet let, Ledinek pa na štiri leta robije. Nato sta se pritožila na stol sedomorice v Zagrebu, ki je pritožbi ugodil, razveljavil prvo sodbo in določil novo razpravo. Pri zadnji razpravi je bila navzočna malone vsa vas Bresternece, saj je bilo zaslišanih 27 prič. Nekatere priče so izpovedale, da Jurančičeva spričo svojega gmotnega stanja nista mogla imeti toliko denarja, nadalje, da Rižnar takrat sploh ni imel svinj na prodaj za 500 Din, temveč za večje zneske. Zaslišana sta bila tudi oba Jurančičeva. Nekatere priče so pa tudi izpovedale, da toliko denarja Jurančičeva nista mogla imeti, ker si je eden za baterijo izposodil tri dinarje. Orožniki so podali izjavo, da sta Ferš in Ledinek na dobrem glasu. Senat se je posvetoval, nato pa je predsednik razglasil sodbo, po kateri je Ferš obsojen na dve leti strogega zapora, Ledinek pa na šest mesecev strogega zapora pogojno na tri leta.

*** Izredno drzna tatvina dragocenosti v Karlovcu.** V petek dopoldne se je vtihotapil v stanovanje gospe Dragice Štitarjeve v Karlovcu neznanec in oplenil gospo za razne dragocenosti. Tatvino je opazila Štitarjeva šele zvečer, ko je iskala v omari neke predmete. Tat ji je odnesel zlato ogrlico s 15 briljanti v vrednosti 20.000 Din, dalje par uhanov z biseri, zlato verižico, zlato žensko uro, dva prstana z briljantoma in zlato zapestnico v skupni vrednosti 30.000 Din. Kakor pripovedujejo sosedje, so videli prihajati v tistem času iz stanovanja gospe Štitarjeve lepo oblečenega mladeniča. Policija zdaj neznanca išče.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

IVANJKOVSKÉ NOVICE.

Ivanjkovci, marca.

Dne 7. t. m. je imel ivanjkovski občinski odbor proračunsko sejo, katere se je udeležilo 23 občinskih odbornikov; manjkal je le eden zaradi bolezni.

Proračun ubožne blagajne izkazuje 16.600 Din izdatkov, dohodkov 900 Din, 15.700 Din pa dotacije izredne blagajne. Osebnih izdatkov izkazuje predloženi proračun 27.950, materialnih izdatkov pa: za občno upravo 17.760, za osebno in imovinsko varnost 1850, za narodno prosveto 50.784, za gradbeno stroko 10.700, za kmetištvo 8500, za narodno zdravje 500, za socialno skrbstvo 15.700 in nepričakovanih izdatkov 3458 Din, skupaj 137.202 Din. V kritje so bile predlagane: 800d-

stotna doklada na neposredne davke, trošarina na vino in vinski mošt po 50 Din od hektolitra, prav toliko od piva, od žganja pa 2.50 Din od litra (brez razlike na alkoholno stopnjo) in še neke druge takse. Davčna podlaga je za ta proračun 144.690 Din. Proračun je bil soglasno odobren, kakor ga je uprava predložila.

Na seji se je tudi izvolil novi cerkvenokonkurenčni odbor, sestojec iz gg. Tomažiča Jurija (Veličane), Janžka Josipa (Ivanjkovci), Križana Ivana (Zerovinci), Stermana Ivana (Mali Brebrovnik) in Panše Antona (Pavlovski vrh). Cerkvenokonkurenčni odbor se je takoj konstituiral in si izvolil g. Tomažiča Jurija za načelnika.

Zemska dela pri cesti Ivanjkovci—Lahonci se tri tedne spet nadaljujejo. Zaposljenih je 30 delavcev.

Rez v vinogradih se je pretežno že pred nastopom sedanjega hladnega vremena dovsela. Les je lansko jesen lepo dozorel.

Dne 6. t. m. je umrl od kapi zadet g. Luček Slavinec, posestnik v Mihalovcih, star 68 let. Bil je dober gospodar. Zapušča vdovo, pet neopskrbljenih otrok in tri otroke iz prvega zakona, že preskrbljene. Pogreb se je vršil ob mnogobrojni udeležbi. Blag mu st.

PREKMURSKI GLASNIK

Iz Fokovcev nam pišejo: Člani gasilske čete že več let prirejajo v zimskih mesecih primerne igre. V vso vneto in veselje so se poprijeli tega posla tudi to zimo. Dne 17. t. m. ob 14. nam bodo prikazali šaljivo igro «Poštna skrivnost». V današnjih hudih dneh je potrebno, da vsaj za nekaj časa pozabimo vsakdanje skrbi. Posetite to prireditev v čim večjem številu, da bodo imeli igralci zadoščenje za svoj trud in izpodbudo za nadaljnje delo. — Dne 1. februarja je začel obratovati med Mursko Soboto in Prosenjakovci poštni voz, ki jemlje in dostavlja poštno pošiljke tudi v Fokovcih in Martjancih. Poštni sveženj se odpravlja direktno s pošte v Murski Soboti in zato naj se vse pošiljke razen nakaznic in priporočeni naslavlja na pošto v Fokovcih.

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršni vse bančne posle najkvalitetneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 5064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

ŽENSKI VESTNIK

SOL V GOSPODINJSTVU IN ZDRAVSTVU.

Če umivaš okna, dodaj vodi eno pest soli, ker se šipe mnogo laže in hitreje zbršejo in lepše svetijo.

Gobo za umivanje operi enkrat na teden v slani vodi in bo veliko trpežnejša in brez vsakega duha.

Sveče pomočimo v zelo slano vodo in potem spet osušimo: gorijo bolj počasi in tudi ne kaplja toliko od njih. Tudi petrolejka svetleje gori, če damo nekaj zrn soli v petrolej.

Sveže madeže od vina na prtlj potresemo s soljo in potem izperemo v mlačni vodi, pa izginejo.

Kadar pereš volneno obleko, naj je moška ali ženska, daj v zadnjo vodo, ko izpiraš, pest soli, in bo obleka vse lepša.

Kadar čistimo ribe in nam od tega smrdijo roke in nož, si zdrgnimo roke in nož s soljo, ki vzame ves duh, potem si jih umijemo še z mlačno vodo.

Če si zelo utrujena, drži noge v topli vodi, kateri si dodala pest soli. Vsa utrujenost te bo minila.

Tudi usta izpirati z nepreslano vodo, je zelo zdravo. Če te boli vrat, gigray večkrat na dan slano vodo.

Če imamo nahod, vsrkamo v nos malo slane vode, pa si olajšamo nahod.

Za kuhinjo

Vozek za juho. Telečje možgane v mlačni vodi operi, odstrani vse kožice in zreži. Nato jih na sirovem maslu z malo peteršilja duši, osoli in naribaj zraven še malo muškatovega oreščka. Ko so možgani gotovi, jih pretlači skozi sito, dodaj en rumenjaki in eno jajce, en deciliter sladke smetane ali mleka in dobro zmešaj. Namaži s sirovim maslom kozico, stresi možgane noter, razravnaj, pokrij in postavi kozico v krop, ki naj pa ne vre dalje, ampak postavi vse skupaj v kraju štedilnika, da stoji na vročem in se možgani strdijo. Zakaj če krop dalje vre, se možgani raztopijo in ne ostanejo skupaj. Ko so se možgani strdili, jih v kozici postavi na hladno, in ko so hladni, jih zreži na poljubne kose, stresi v skledo, nalij nanje vrele juhe in daj na mizo.

Jajčna omeleta z ledvicami. Telečje ledvice prereži po dolgem, odstrani kožico in jih za pol minute vrzi v krop, da se stisnejo in izgubijo neprijetni okus. Nato položi ledvice v mrzlo vodo, da se shladijo, jih obriši in drobno zreži. Zdaj prepraži na sirovem maslu ali masti žličico drobno sesekljane čebule in žličico šalotke, dodaj zrezane ledvičke, ki jih praži samo nekaj minut, nato jih posuj z eno žličico moke in jih zalij z juho (tri do štiri žlice juhe), osoli in popopraj po okusu. Če imaš, lahko dodaš tudi žlico poparjenih sesekljanih jurčkov, ki zelo izboljšajo jed. Ledvice praži samo nekaj minut, ker sicer postanejo rade trde. Zdaj pa dobro stepi za vsako osebo po dve jajci; na 8 jajc dodaš žlico mleka. Osoli. V veliki ponvi razbeli mast, zlij stepena jajca na mast, in ko se prično jajca trditi, stresi na sredino pripravljene ledvice, zavij z dveh strani gotovo omeleto, zvrni na topel krožnik in daj z motovilčkom na mizo.

Klobasice. Zreži na rezance 40 dek kuhane goveje mesa ali pa telečje pečenke ali vsakega pol. V kozici napravi bolj temno prežganje, in sicer iz 4 dek masti in 4 dek moke. Gotovo prežganje malo zalij, ker mora biti zelo gosto. Pazi, da ga preveč ne zaliješ. Nato stresi zraven zrezano meso, osoli in popopraj. Ko se vse skupaj malo poduši in zgosti, stresi na pomazan krožnik in pusti, da se shladi. Med tem pa zreži prašičjo mrežico na 10 cm velike četverokote. Na sredino zrezane mrežice položi eno žlico pripravljene mesa in skupaj zavij v obliki klobasice. Testo pripraviš tako-le: V lonček deni 2 decilitra belega vina, 12 in pol deke moke, 3 žlice olja, žlico ruma in malo osoli. Vse skupaj dobro zmešaj, nato pa naj to testo počiva pol ure. Čez pol ure primešaj še od dveh beljakov trd sneg. V tako pripravljeno testo pomakaj klobasice, nato pa jih na vroči masti ocvri. Daš z gobovo omako ali pa berivko za večerjo na mizo, lahko pa tudi s kislim zeljem in zmešanim krompirjem za kosilo.

Praktični nasveti

Lakasti čevlji. Če hočeš, da so lakasti čevlji vedno lepi, jih moraš negovati. Kakor hitro sezuješ čevlje, jih dobro zbrisi z volneno krpo, da odstraniš prah ali blato, a jih nikdar ne krtači. Če imaš kopito, jih daj takoj na kopito, sicer jih pa natlači s časopisnim papirjem. Maži jih vedno s kremo, ki je za lak; dobiš jo v vseh trgovinah s čevlji. Lakaste čevlje namaži vsaj na šest tednov enkrat z glicerinom in ko si jih namazala, naj se sušijo vsaj 24 ur, da usnje dobro vpije glicerina. Pa tudi druge čevlje neguj in jih ne krtači s preveč ostro krtačo. Posebno blatne čevlje rajši umij, kakor pa da bi jih z ostro krtačo vse razpraskala.

ZANIMIVOSTI

TUDI PTICE GOVORE NA SVOJ NAČIN.

Voditelj opazovališča za ptice v Rossittenu dr. Heinoth je opisal, kako se sporazumevajo med seboj živali, posebno ptice. Imenovani je bil prvi, ki je delal poizkuse s pticami na ta način, da jih je, ko so prilezle iz jaje, takoj odstranil od drugih ptic ter jih sam vzgajal. Z dragocenimi fotografskimi posnetki je pokazal njihovo razvojno stopnjo. V opisu, kako se živali sporazumevajo med seboj, je naglašal, da se živali sporazumevajo z znaki in glasovi. Pravega jezika seveda živali nimajo, ker je njihovo glasovno izražanje prirojeno in ne naučeno. Zlasti živali, ki se rade družijo, se na različne načine izražajo, medtem ko si imajo posamič živeče živali le redkokdaj kaj povedati.

To je učenjak razložil z zgledi iz živalskega življenja in naglašal, da na primer kukavica kliče in kuka le nekaj tednov ob času parjenja. Prav tako samo takrat ruka jelen. Oba sta potem ves čas v le'u tiha in mutasta. Svarilni klici posameznih živali nikakor niso zavestni, kakor nekateri trdijo. Žival ob bližajoči se nevarnosti pač res dá od sebe glas, ki opozori tudi druge živali da zbeže.

Med pticami pevkami se mnoge nauče peti le pesmice svojih vrstnikov, tako ščinkavci, penice in strnadi. Omenjeni učenjak je čisto na samem odgojil ščinkavca, ki se je potem oglašal tako, kakor se je naučil v svoji okolici. To njegovo petje ni bilo nič podobno ščinkavčevemu ščinkanju. Tega se je navadil šele, ko je prišel v stik z drugim ščinkavcem, ki je bil divji ujet. Podobno se je zgodilo s slavcem.

Sposobnost posnemanja človeških in drugih glasov imajo le ptice iz vrst papig in pevk. Šalsci, tudi najbolj razviti, nimajo take sposobnosti, da bi posnemali človeške glasove.

Nekatere ptičje vrste se znajo izražati tudi z različnimi znaki. Dr. Heinoth je pokazal fotografije sive vrane, črnoglavke, stržka, raznih sov, kragulja, žerjava in drugih ptic v različnih položajih: ko mirujejo, ko se prestrašijo, ko se jeze ali se vesele. Ti posnetki so bili večkrat tako različni, da bi človek skoro ne mogel misliti, da fotografija kaže enega in istega ptiča.

× **Vladarji naše dobe.** V Evropi imamo po svetovni vojni 11 vladarjev. Najpomembnejši vladar naše dobe je seveda angleški kralj Jurij. Poleg Anglije imajo vladarje vse skandinavske države. Na Švedskem vlada kralj Gustav V., na Norveškem kralj Haakon VII. in na Danskem kralj Kristijan X. Na Holandskem vlada kraljica Viljemina, v Belgiji pa kralj Leopold III. Te države imajo po večini germansko prebivalstvo. Nasproti temu imamo drugo skupino kraljevin v južnozpadni Evropi, na Apeninskem in Balkanskem polotoku. V Italiji kraljuje Viktor Emanuel III, a na Balkanu so kralji: mladi Peter II. v Jugoslaviji, Karel II. v Rumuniji, Boris III. v Bolgariji in na albanskem prestolu kralj Zogu. V zadnjih dvajsetih letih so izgubile kronane glave štiri evropske države: Nemčija, Avstrija, Rusija in Španija, v Aziji pa Kitajska. Nastala je pa nova monarhija v Mandžukuu, kjer vlada bivši kitajski vladar Kang Teh. V ostali Aziji obstajajo še vedno monarhije na Japonskem (cesar Hirohito), v Afganistanu (vladar Mohamed Nadir Khan), v Perziji (šah Mirza Reza Pahlavi). Tem lahko prištejemo še kralja Monivonga v Kambodi in Bao Dela v Annamu, ki imata v francoski Indokini gotove pravice. V Afriki sta samo dva vladarja: egiptski kralj Fuad in abesinski kralj. Amerika vladarjev sploh nima.

× **Moskva bo postala pristanišče petih morij.** Ruski kaznjenci gradijo prvega izmed velikih prekopov, ki bodo vezali Moskvo s petim morji in jo napravili od vseh strani dostopno po vodni poti tudi za večje ladje. Ta prekop bo drugi največji na svetu; prekašal ga bo samo Panamski

prekop. Širok bo skoro 100 m, globok več kakor 5 m. Preko reke Moskve, Volge in drugih rek bo vezal rusko prestolnico s Kaspiškim, Vzhodnim in Belim morjem. Drugi načrt se nanaša na zvezo med Volgo in Donom, tako da bo imela Moskva zvezo tudi s Crnim in Azovskim morjem.

× **On 92, a ona 26 let.** V Raylandu v Zedinjenih državah živi star zdravnik, ki je dosegel lepo starost 92 let. Pa je še krepak človek, ki vzbuja še vedno pozornost nežnega spola. Kakor poročajo ameriški listi, mu je uspelo, pridobiti si srce 26letne gospodične Lorete Plunkettove iz Weirtona. 26letna gospodična se je poročila z 92letnim gospodom in z njim odletela z letalom v Oklahamo.

× **23 sinov je rodila.** V Italiji si na vso moč prizadevajo spraviti na svet čim več potomcev, da bi se italijanski narod razmnožil. Mussolini je v tem pogledu zelo iznajdljiv in če ne gre drugače, si pomaga z visokimi denarnimi nagradami in raznimi odlikovanji, da prepriča ljudi o potrebi čim izdatnejšega razmnoževanja. Seveda pa niso s tem v nobeni zvezi poedini pojavi, ko rode Italijanke izredno visoko število otrok. Najbolj se je odlikovala med plodnimi Italijankami Genovefa Lumarjeva iz Crotona, ki je porodila te dni 23. sina. Genovefa Lumare se je udeležila nedavnega kongresa mater s številnim potomstvom v Rimu, kjer jo je sprejel Mussolini in ji podelil visoko denarno nagrado. Saj jo je pa tudi pošteno zaslužila, kajti spraviti na svet 23 otrok, ni šala.

× **Opica kot bolniški strežaj.** 53letna Hemnetova je v Londonu znana po svojem preziranju ljudi. Ta prezir gre tako daleč, da je odklonila vsako človeško postrežbo, ko se je pred kratkim prehladila in legla. Njen šimpanz naj bi ji pripravljaval obkladke, prinašal toplomer za merjenje vročine in steklenice z zdravili. Nekaj časa je šlo vse dobro. Te dni pa so jo morali spraviti v bolnišnico brez opice. Ta je bila namreč zamenjala dve steklenici z zdravili in ženska se je zastrupila.

× **Norec na lokomotivi.** Na neki severnofrancoski postaji so nedavno ponoči opazili lokomotivo, ki je dirjala skozi postajo s hitrostjo 40 km na uro. Ker ob tem času ni bil naznanjen noben vlak in nobena prazna lokomotiva, so železniški uradniki naslednji postaji takoj dali telefonske znake, da nekaj ni v redu. Istočasno pa se je železniški uradnik, ki je bil posebno pogumen, pognal proti drveči lokomotivi. Posrečilo se mu je, da je skočil na stopnice in zlezal na lokomotivo. Tako je drvečo lokomotivo kmalu lahko ustavil. Na njej je našel neznanega moškega, katerega je z lokomotivo vred pripeljal nazaj na postajo. Pri zaslišanju je neznanec izjavil, da je odpeljal lokomotivo iz neke kurilnice in da se je z njo hotel peljati naravnost v Pariz. Vprašan, zakaj v Pariz, je odgovoril, da je že dolgo časa brez dela, ki ga zamenja išče. Zato da si je zdaj izposodil lokomotivo, na kateri se je hotel naglo in poceni pripeljati v Pariz, kjer je upal dobiti delo. Moža so oddali na opazovalnico.

× **25 let po nedolžnem v ječi.** Leta 1909. se je iz Sedmograškega izselil v Ameriko mladi kmečki sin Jožef Vendling. Naselil se je v državi Kentuckyju, kjer je dobil službo cerkovnika. Nekoga dne pa so pred cerkvijo, v kateri je Vendling mežnaril, našli truplo umorjene osemletne deklice. Vse okoliščine so kazale, da je deklico umoril Vendling, ki pa je trdovratno tajil krivdo. A vse njegovo zatrjevanje je bilo zaman, sodišče ga je obsodilo na smrt in umreti bi bil moral na električnem stolu. V zadnjem trenutku pa je bil pomiloščen na dosmrtno ječo. Doma na Sedmograškem so zvedeli, da je Vendling obsojen na smrt, niso pa izvedeli, da je bil pomiloščen. Njegovi starši so bili prepričani, da je bil njihov sin usmrčen kot hudodelec. To je ožeta tako potrla, da je kmalu umrl od žalosti. Oj tedaj je minilo 25 let. Pred nekaj tedni pa je v Ameriki umrl nekdo, ki je na smrtni postelji izjavil, da je on umoril tisto deklico pred 25 leti. Zdaj so Vendlinga izpustili iz ječe, v kateri je po nedolžnem

prebil 25 let. Nekdanji cerkovnik je pač dobil precejšnjo odškodnino v denarju za svoje mučenje, a mož je vendarle strt. Kakor poročajo možarski listi, se je Vendling pred kratkim vrnil v domovino, kjer njegova sivolasa mati je živi. Uboga žena je pač objela svojega sina, si se pa mogla z njim pogovarjati, ker je sirotak v 25 letih pozabil svoj materni jezik. Kot stnik je namreč živel in govoril s pazniki samo angleško ter ni nikdar slišal maternega jezika. zaradi česar ni čudno, da ga je pozabil.

X Puščava postaja rodovitna. Ogromni deli južnih Rusije so gola peščena puščava. Polovica vsega ozemlja v Usbekistanu in Kazakstanu je peščena puščava; v Turkmeniji je 85 odstotkov vsega ozemlja puščava; prav tako pokriva pesek ogromna ozemlja ob Donu. Veliko večino tega puščavskega ozemlja pokriva sipa, ki je zaradi tega tako nevarna, ker se ne sprime, pač pa nosi veter sem in tja, da vse pokrije. Tako se puščavska tla s tem peskom vedno širijo. Proti temu Rusi zdaj z vso silo nastopajo ter hočejo obalne dele puščave zasadiati, da zadrže pesek. Strokovnjak Vavilov je ustanovil poseben zavod za pridelavo in zasajanje puščavja. V teku dveh let je imel že precej uspehov. Ustanovil je dve puščavski postaji, eno v Turkmeniji, drugo pa v Čenaraku. Turkmenska puščavska postaja je v puščavi Karakum delala zanimive poizkuse s sajenjem in spajanjem. Najprej so v puščavi začeli sajeti razna žita ter jih gojiti brez umetnega namakanja. Ti poskusi so se docela posrečili, ker so pri rži, ječmenju in pšenici imeli dober uspeh celo v čisto pešeni puščavi. Zdaj izkušajo pridelovati melone, paradiznike, solnčnice, turščico in druge koristne rastline. Še letos bodo vsadili v puščavi 1500 vinogradov, figovih in granatnih dreves, kakor tudi oljke, bele akacije in drugo drevje. Puščavska postaja v Čerkaru pa seje pšenico, turščico, proso in podobno. Doslej so vzgojili že tudi kakih 20 vrst vrtnic in 500 vrst paradiznikov, kumar, fižola, črvota, melon in buč. V pešeni puščavi v Dagestanu so napravili velike vrtove, v katerih gojijo paralice, hruške in češnje. Tudi na peščenem ozemlju ob Donu so imeli dobre uspehe, nič manjše, kakršne so imeli na dobro obdelani črni zemlji.

X Z zobmi bodo poslušali. Kadar slišimo kak posebno oster glas, pravimo, da nam gre skozi ušesa. Kadar pa slišimo, da kdo s pilo pili in brusilogo, tedaj nam glas ne gre samo skozi ušesa, ampak ga začetimo še v zobeh. Na to je menda mislil tudi mož, ki je poizkusil iznajti aparat, da bi gluhi lahko slišali z zobmi, ker ne morejo slišati z ušesi. Da bi bilo mogoče slišati z zobmi, je nekaj neverjetnega, vendar je vsa ta zadeva docela resna. Aparat, ki je tako majhen, da ga ženska lahko nosi v ročni torbici, bo omogočal, da bodo ljudje lahko poslušali tudi z zobmi. Na zdravniški razstavi v Londonu so to iznajdbo pred kratkim razkazovali. S tem čudnim orodjem bo majhen mikrofon s pomočjo električnega aparata prenašal na zobe glasove, človeško govorjenje in godbo. Električni aparat bo priklopljen lahko k električni razsvetljavi v stanovanju. Glasovi bodo prihajali po tem aparatu, ki bo pritrjen na zobe, do zob in od tod v možgane človeka, ki nima sluha v ušesih. Treba bo vsekakor spočetka nekaj vaje, preden bo glušee razločil glasove. Instrument je tako narejen, da ga bo 20 oseb hkratu lahko uporabljalo.

X Milijonar mora delati. Avtomobilska delavnica v Billancourtu je dobila pred dvema letoma mladega delavca, kakršnega menda ni imela še nobena druga delavnica na svetu. Lahko si mislimo presenečenje delavcev, ko so izvedeli, da so imeli tovarniša, ki ima 30 milijonov dolarjev premoženja samo v gotovini. S to vestjo jih je presenetil zgovorni novinar. Ne gre za časopišno raco, temveč za čisto resnico. 22letni navdušeni sportnik Evgen Paris je imel v Ameriki bogatega strica, ki je pred dvema letoma umrl in mu zapustil vse premoženje v znesku 30 milijonov dolarjev, poleg tega pa še 18 petrolejskih vrelcev, 50.000 glav živine in obširna zemljišča med San Franciscom in Hollywoodom v Ameriki. Toda stari Paris je določil pogoje, ob katerih dobi njegov nečak to ogromno

TUDI VI BOSTE

od veselja objeli pismonošo, ko Vam bo prinesel zavitek od Trgovskega doma Stermecki — ampak prej je treba pisati po nove vzorce svile, volne, cefirja, tiskanine, etamina, modrovine in drugih raznih modernih tkanin za damske, dekliške in otroške obleke. Cene so zopet zelo znižane, izbira pa je ogromna.

TRGOVSKI DOM
Stermecki Celje
TOVARNA PEPILA IN OBLEK št. 97
Vzorec in veliki ili trirani cenik zastonj.

premoženje. V oporoki je rečeno, da mora še štiri leta po stričevi smrti delati, da ne sme delati delov, niti najemati posojil ali sprejemati darov v nadi na dediščino. Hpeč nočes se je srečni nečak uklonil in dve leti je delal v omenjeni avtomobilski tvornici, poleti pa je poučeval plavanje v Biaritzu, kamor prihaja že več let.

X Vdova Tutankamna in sin hetitskega kralja. Dr. Bittel, ki raziskuje po nalogu turške vlade kraj v Bujukali, je odkril številne spomenike in listine velike zgodovinske važnosti. Izkopal je nad 5000 ploščic, na katerih so napisani državniški dogovori in razne verske reči. Mnoge izmed ploščic pa predstavljajo pisma in pogodbe. Tudi je dr. Bittel našel pečat kralja Tutankamna, ki je živel 1280 let pred Kristusom. Najzanimivejše pa je odkritje pisma, ki ga je z roko napisala kraljica vdova Tutankamnova. Poslata ga je nameštvala hetitskemu kralju Šupululiumašu. V pismu je pisala: «Moj mož Tutankamen je umrl in postala sem vdova v polni mladosti. Znano mi je, da imaš več sinov. Ker ne maram vzeti za moža nobenega izmed svojih državljanov, Te prosim, pošli mi enega svojih sinov. On naj me poroči in postal bo kralj Egipta.» Iz raznih drugih zgodovinskih listin, ki jih je našel raziskovalec dr. Bittel, je razvidno, da kralj ni verjel vsebini pisma in je poslal kraljici enega izmed svojih generalov. Temu generalu je kraljica razkrila svoje sree in hetitski kralj je takoj nato poslal Tutankamnovi vdovi svojega sina, ki je postal nato kralj egiptovski. Ko pa so za to izvedeli svečeniški, so ga dali ubiti, ko se je prvič pojavil na izprehodu na svojih kraljevskih tleh.

X Bankir mrličev. Belgijec Willeme je našel nov vir dohodkov. Nekoč je kupil na borzi množino neveljavnih delnic. Plačal jih je po izredno nizki ceni. Potem je začel striči iz podeželskih časopisov vse osmrtnice bogatih rodbin in razpošiljati na naslove umrlih delnice po 27.50 franka. Na kvartu je bila pa vedno označena vrednost delnice 100 ali 1000 frankov. Pokojnikovi sorodniki so vedno plačali delnico v domnevi, da jo je pokojnik naročil. Kupčije so šle dobro, toda zdaj se je 147 vdov prepričalo, da so te delnice brez vsake vrednosti. Opeharjene vdove so se obrnile na oblastva in slepar je prišel pred sodišče. Obsojen je bil samo na tri mesece, ker se je izkazalo, da je med vojno pobegnil iz belgijskega zasedenega ozemlja, da se je junaško boril do konca vojne in da je bil vedno na dobrem glasu.

Listnica uredništva

Pragersko. Za dopisništvo žal ne dajemo honorarjev.

Rajhenburg. (Kmečki mlinci.) Pri obdavitvi je odločilna okolnost, v kolikor je kakšen mlinc res kmečki in morda poleg te obrti izvršuje lastnik še kakšno drugo obrt, ki ga zavezuje k pridobitni in zgradarini.

Verdreg pri Kočevju. Izdelava posebnih vrst usnja je skrivnost tvornic. Doma boste kaj slabo odrezali z izdelavo, pa čeprav bi vedeli za recept. — Glede Splita nam žal ni znano.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Posredna žalitev.

A: «Ali znate brati misli?»

B: «Ne!»

A: «Boga zahvalite, ker bi bili že čisto do smrti užaljeni.»

Pri šahu.

Prvi šahist: «Vi in vaša cigara sta si čisto podobna.»

Drugi: «Kako to mislite?»

Prvi: «Oba zelo slabo vlečeta.»

Goska.

Učenec: «Gospod učitelj, mati mi je naročila, naj vas vprašam, ali radi jeste gosje meso.»

Učitelj: «Reci ji, da mi je gosje meso zelo všeč.»

Učitelj (čez teden dni): «Kaj je z gosko?»

Učenec: «Prosim, ozdravela je!»

Osel.

Gostilničar «Pri rigajočem oslu» je postal bogat in prevzetan. Zato je odstranil stari napis in ga nadomestil z novim, ki se je glasil lepše.

Njegov sosod pa je bil prebrisane glave in je hitro prekrstil svojo gostilno v «Pri rigajočem oslu».

Zdaj je vse drlo v novo gostilno. To prvemu gostilničarju seveda ni bilo všeč. Da bi spet pridobil svoje nekdanje goste, je dal obesiti tablico z napisom: «Tu je pravi osel.»

Iskrenost.

Oficir: «Kdo je izumil smodnik?»

Rekrut: «Pokorno javljam, jaz ne!»

Predlog.

Gervacij: «Vi ste mi dolžni 2000 Din. Plačajte mi takoj, pa se zadovoljim s polovico.»

Protazij: «Jaz bi pa predlagal, da počakate še eno leto in potem bova bot.»

Maščevanje.

Zelo pozno ponoči. Ravnatelj telefonskega urada je v najlepšem spanju, pa zabrni telefon. Hitro skoči pokoncu in zakriči v telefon: «Halo, kdo tam?»

«A, vi ste, gospod ravnatelj? Nič nj! Hotel bi samo vedeti, kako vam je všeč, če vas kdo pozno ponoči zbudi in vani pove, da ni dobil prave številke.»

Nov avto.

Gašper: «Ali si zadovoljen z avtomobilom?»

Miha: «Čisto zanič je! Tako ropota, da niti besedice ne slišim, ako mi žena kaj pripoveduje.»

Gašper: «Izvrstno! Koj ga kupim! Koliko zahtevaš zanj?»

Spomin na očeta.

Sodnik: «Kje ste dobili ta ponarejeni ključ?»

Vlomilec: «Gospod sodnik, to je dragocni spomin na mojega pokojnega očeta.»

BOLNE NOGE

Z uporabo
novega sredstva,
olajšanje
v treh minutah

Na tisoče ljudi v Franciji se poslužuje danes novega sredstva, ki naglo in z lahkoto odpravlja vse težave in bolečine nog. Se drevi pomočite noge enostavno v vročo kislikovo kopel Saltrat Rodella. Občutljivost bo minila takoj, ko bo kisik prodrl v kožo. V treh minutah popolnoma prenehajo vsa vnetja in oteklina. Kurja očesa se omeščajo tako, da jih lahko odstranite popolnoma s koreninami brez bolečin in nevarnosti. Nosili boste lahko lepe čevlje manjše številke ter z lahkoto hodili ves dan, ali pa plesali vso noč. Saltrat Rodell se prodaja z jamstvom po neznašni ceni v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Zelo uslužno.

Dušan: «Ljubim vašo hčerko, gospod profesor, in ne morem brez nje živeti.»

Profesor: «Ze dobro, pripravljen sem poravnati pogrebne stroške.»

Zakaj se ljudje ženijo.

Mladi se ženijo zato, ker še niso pri zdravi pameti, stari pa zato, ker so zdravo pamet že izgubili.

Na sodišču.

Sodnik (priči): «Ali je bil obtoženec pijan?»

Priča: «Pijan ni bil, govoril je čisto pametno.»

Sodnik: «Kaj je govoril?»

Priča: «Zabavljaj je čez policijo.»

Uči naj se.

Hči: «Mamica, potrebovala bi nekaj denarja.»

Mati: «No, kar reci očetu, pa ti ga bo dal.»

Hči: «Ti mu reci, jaz se ne upam.»

Mati: «Kar uči se, saj se hočeš omožiti.»

Igla.

Mož: «Ti menda nisi ne veš, kaj je igla.»

Žena: «Ali misliš, da doma pri starših nisimo imeli gramofona?»

Čuden primer.

Boltežar je zbolel in šel k zdravniku. Zdravnik je poslušal in tikal, potem pa presenečeno zmajal z glavo: «Nenavadna zadeva, ki bo zdravniško znanost nedvomno obogatila.»

«Oprostite, gospod doktor,» je menil Boltežar, «motite se. Zame bo plačala bolniška blagajna!»

Najlepše ure življenja

preživi človek, kadar čita napete romane, ko pošlje svoje misli v čudovit svet fantazije in se tako popolnoma odtrga od vsakdanjih skrbi. Romani iz «Jutrove» knjižnice so zato najbolj učinkovito sredstvo za odmor duha, njegovo pomladitev in splošno pomiritev. Vse skrbi, ki nas tarejo čisto le zaradi naše črnoglednosti in življenja, se ob interesantnih dogodkih, zapletljivih in razvozljavajih v teh romanah razblinijo v nič. Močni in borbeni se spoprimejo zopet z neprihkami vsakdanjega življenja.

Privošči si jih vsakdo!

Tek. št.	Naslov knjige	Broš.	Vež.
1.	Blagajna velikega vojvode	Din 8—	Din 14—
2.	Lucifer	8—	14—
3.	Tigrovi zobje	8—	14—
4.	Pater Kajetan	8—	14—
5.	Zvestoba do groba	8—	14—
6.	Onkraj pragozda	8—	14—
7.	Misterija	8—	14—
8.	Razpad carstva	8—	14—
9.	Roman treh sre	8—	14—
10.	Rdeča megla	8—	14—
11.	Hektorjev meč	8—	14—
12.	Papežinja Fausta	15—	20—
13.	Lov na ženo	10—	15—
14.	Ugrabljeni milijoni	15—	20—
15.	Milijonar brez denarja	8—	14—
16.	Železna cesta	15—	20—
17.	Rdeča kokarda	15—	20—
18.	Zlati panter	10—	15—
19.	Seržant Diavolo	15—	20—
20.	Belfegor	15—	20—
21.	Možje	15—	20—
22.	Gusar v oblakih	15—	20—
23.	V krempljih inkvizicije	25—	32—
24.	Do Ohrida in Bitolja	6—	—
25.	Gostilne v stari Ljubljani	6—	—
Vseh 25 knjig		Din 258—	Din 390—

Poština znaša: za 1 knjigo Din 2—, za 2 knjigi Din 3—, za 3 knjige Din 4—, za 4 knjige Din 6—,

Od 5 knjig do 9 knjig Din 8—, za 10 knjig Din 10—, za 25 knjig Din 20—.

PRI ODJEMU VSEH KNJIG SE PO 10 % POPUSTA.

Knjige naročite pri upravnistvu „Jutra“ v Ljubljani.

MALI OGLASI

Kupite novodošle državne srečke

beogradske glavne kolekture v Menjalnici Reicher & Turk, Ljubljana, Prešernova ulica. 62

Nakupovanje in prodajanje hranilnih knjižic,

posredovanje posojil in likvidacijo dolgov vrši Depozitna banka. Tozadevna pojasnila daje Menjalnica Reicher & Turk, Ljubljana, Prešernova ulica.

Pekovskega vajenca,

15 do 17 let starega, išče pek Lovro Zupanc v Dolnjskih Toplicah. 60

Sadna drevesca,

lepa, pravilno vzgojena, glede pristnosti vrst strogo zajamčena, nudi zelo ugodno: Drevesnica Gabriel Koren, St. Ilj, pošta Velenje. 27

Parne pekovske peči in stroje

postavlja «Tehna» v Ljubljani, Mestni trg št. 25. Zastopnike sprejema v vseh krajih. 20

Prima sportne suknjice

po 98 Din, pumparice, modne hlače itd. kupite zelo ugodno v Ljubljani pri Preskerju, Sv. Petra cesta.

Bralke «Domovine» v Franciji, pozor!

Fant srednjih let se želi seznaniti zaradi poznejše ženitve bodi z gospodično bodi z vdovo brez otrok. Prednost daje šiviljam ali pa uslužbenkam na kmetih. Resne ponudbe s sliko se naj pošljejo na naslov, ki ga pove uprava «Domovine». 67

**Priporočajte in širite
„DOMOVINO“!**

Bolni na pljučih!

Na tisoče že ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

**novi umetnosti
prehranjevanja,**

ki je že mnoge rešila. More se uporabljati v vsakem načinu življenja in pomore, da bolezen naglo premagamo. Nočno potenje in kašelj ponehata, telesna teža se zviša, a postopno ovapnjenje konča bolezen.

Resni možje

zdravniške vede potrjujejo odličnost moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje bo.

Povsem zastoj in poštnine prosto dobite mojo knjigo, iz katere boste lahko črpali mnogo koristnega.

Pišite takoj!

Zadostuje tudi dopisnica z naslovom:

Poštno nabiralništvo:

GEORG FULGNER
Berlin-Neukölln, Ringbahnstraße 24, Abt. 491.